

A csalás elleni küzdelem és az RRF

Folyamatos az előrehaladás

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

Tartalomjegyzék

Bekezdés

01–15 | **Főbb megállapítások** 01

01–05 | **Miért fontos ez a terület?**

06–15 | **Megállapításaink és ajánlásaink**

16–88 | **Észrevételeinkről részletesebben** 02

16–35 | A Bizottság tett lépéseket az RRF csalás elleni keretének javítása érdekében, ellenőrzési munkájának azonban vannak korlátai

17–19 | Az RRF csalás elleni követelményeinek nem kellő részletessége korlátozta a tagállami csalás elleni rendszerek kialakításáról szóló kezdeti bizottsági értékelés érvényét

20–21 | A finanszírozási megállapodásokkal részben sikerült kompenzálni, hogy az RRF-rendelet nem szabott meg minimumkövetelményeket, de az egyes szervek szerepét és felelősségi körét nem határozták meg hiánytalanul

22–35 | A Bizottság ellenőrzései elősegítik a csalás megelőzését és felderítését, de nem terjednek ki teljes mértékben a csalás elleni rendszerek néhány fontos elemére

36–64 | A tagállamok hoztak csalásmegelőzési intézkedéseket, de a csalások felderítése terén továbbra is hiányosságok tapasztalhatók

37–44 | A koordináló szervek alapvetőek a csalás elleni keret kialakításához, mégsem mindig játszanak aktív szerepet

45–54 | A végrehajtó szervek csalásmegelőzési intézkedéseket állapítottak meg, és két kiválasztott tagállamban átfogó ellenőrzéseket végeznek a csalások felderítése érdekében

55–57 | Összességében az ellenőrző szervek megfelelő rendszerellenőrzéseket végeznek a végrehajtó szerveknél

58–60 | A tagállamok névtelen csalásbejelentési csatornákat hoztak létre

61–64 | Számos tagállam nem használja ki teljes mértékben az adatbányászati eszközöket a csalások felderítésére

- 65–88 | Az, hogy az RRF-vonatkozású csalásokról hiányosak az adatok, illetve a visszafizettetési szabályok hiányosságai gyengíthetik az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét**
- 68–81 | A tagállamok a vezetői nyilatkozatban nem jelentenek be minden olyan csalásgyanús esetet, amely érintheti az Unió pénzügyi érdekeit
- 82–88 | A tagállamok nem kötelesek visszatéríteni a visszafizettetett összegeket az uniós költségvetésbe, és a legtöbb visszafizettetésre az RRF végrehajtási időszaka után kerül sor

Mellékletek

I. melléklet. Az ellenőrzésről

II. melléklet. Az Arachne alkalmazása az RRF-ben

Rövidítések

Glosszárium

A Bizottság válaszai

Időrendi áttekintés

Ellenőrző csoport

01

Főbb megállapítások

Miért fontos ez a terület?

- 01** Az Európai Unió Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközét (RRF) 2021 februárjában hozták létre 650 milliárd euró összeggel egyszeri ideiglenes eszközként. Célja, hogy segítse az uniós országokat a Covid19-világjárványból való kilábalásban és gazdaságuk reziliensebbé tételében. Az eszköz költségfüggetlen finanszírozáson alapuló reformokat és beruházásokat finanszíroz, más szóval a kifizetések a releváns mérföldkövek és célértékek tagállamok általi teljesítésétől függenek. A Bizottság az RRF-et közvetlen irányítás keretében hajtja végre, az alapok kedvezményezettjei (vissza nem térítendő támogatások esetében) és hitelfelvevői (hitelek esetében) pedig a tagállamok.
- 02** A csalás olyan szándékos cselekvés vagy mulasztás, amelynek célja mások megfélemezése, és amelynek eredményeként a sértett kárt szenved, az elkövető pedig haszonhoz jut. A csalás sérti az Unió pénzügyi érdekeit, és akadályozza az Uniót abban, hogy elérje szakpolitikai célkitűzéseit. Ebben a jelentésben a csalás fogalmát annak mind a feltételezett, mind a bebizonyosodott eseteire alkalmazzuk. Mind a Bizottságnak, mind a tagállamoknak gondoskodniuk kell az Unió pénzügyi érdekeinek csalással szembeni védelméről, amiért végső soron a Bizottság viseli a felelősséget. A Bizottságnak ezért megfelelő bizonyosságot kell kapnia a tagállamoktól arra vonatkozóan, hogy kontrollrendszereik eredményesen előzik meg, derítik fel és korrigálják a csalásokat.

03 Ellenőrzésünk a Bizottság által az Unió pénzügyi érdekeinek csalással szembeni védelmére létrehozott rendszerek eredményességét értékelte négy tagállamban (Dánia, Spanyolország, Olaszország és Románia). Vizsgálatunk a következőkre irányult:

- a Bizottság a fő követelmények meghatározása és a tagállami rendszerek ellenőrzése révén elősegítette-e az RRF csalás elleni keretének javítását;
- a tagállamok megfelelő csalásmegelőzési és -felderítési intézkedéseket hoztak-e;
- a csalás bejelentésére és korrekciójára szolgáló eljárások elegendőek-e az Unió pénzügyi érdekeinek védelméhez.

04 Ellenőrzési munkánk részeként interjúkat készítettünk, dokumentumalapú áttekintéseket, helyszíni ellenőrzéseket és felmérést végeztünk az RRF-hatóságok körében az RRF csalással szembeni védelmét célzó intézkedéseikről. Az ellenőrzés hatókörére és módszerére vonatkozó további háttér-információkat és részleteket az [1. melléklet](#) tartalmazza.

05 Jelentésünk révén igyekszünk mind a Bizottság, mind a tagállamok szintjén elősegíteni az RRF rendszereinek megerősítését, hogy az Unió pénzügyi érdekei védve legyenek a csalással szemben. Mivel a legnagyobb beruházások az RRF időszakának végső időszakára vannak időzítve, a csalási ügyek valószínűleg azt követően merülnek majd fel. Megállapításaink és ajánlásaink nemcsak az RRF-hez hasonló finanszírozási modell szerint működő jövőbeli eszközök szempontjából relevánsak, hanem még a jelenlegi RRF-re nézve, annak 2026 végi hivatalos lezárását követően is. Bár ajánlásaink címzettje a Bizottság, azok közvetett módon a tagállamokra is vonatkozhatnak.

Megállapításaink és ajánlásaink

06 Összességében arra a következtetésre jutottunk, hogy a Bizottság és a tagállamok által az RRF keretében az Unió érdekeinek csalással szembeni védelmére létrehozott rendszerek nem teljes mértékben eredményesek. Habár a Bizottság tett lépéseket az RRF csalás elleni keretének javítása érdekében, azt hiányosságok jellemzik a csalások felderítése, bejelentése és korrekciója terén. Bár az RRF-et végrehajtó tagállami szervek tettek csalásellenes intézkedéseket, de ez gyakran késedelmesen történt, és a felderítést nem mindig segíti adatelemzés és a visszaélések bejelentése. Az, hogy az RRF-vonatkozású csalásokra nézve vagy hiányoznak, vagy nem egységesek az adatok, hogy nincsenek szabványosított kritériumok a csalási esetek bejelentésére, és hogy problémásak a visszafizettetési szabályok, hátráltathatja a Bizottságot abban, hogy időben és eredményesen alkalmazzon korrekciós intézkedéseket. Előfordulhat, hogy a csalási eseteket csak az RRF lejárta után erősíti meg bírósági határozat: a tagállamok ekkor már nem fogják bejelenteni a csalási eseteket, illetve nem nyújtanak tájékoztatást vezetői nyilatkozatok útján a visszafizettetéséről, az intézkedések visszavonása esetén alkalmazandó korrekcióra pedig már nem lesz lehetőség. Ezért fennáll annak a kockázata, hogy a Bizottság nem rendelkezik az ügyek nyomon követéséhez és következképpen a visszafizettetéshez szükséges információkkal, ha a tagállamok nem jártak el megfelelően.

A Bizottság tett lépéseket az RRF csalás elleni keretének javítása érdekében, ellenőrzési munkájának azonban vannak korlátai

07 A csalás elleni keret, amint azt az [RRF-rendelet](#) meghatározza, magas szintű követelményeket állít a tagállamok csalás elleni rendszerei elé, de nem részletezi azokat kellően. Ez befolyásolta a tagállami rendszerek kialakításának kezdeti bizottsági értékelését: a Bizottság egyes esetekben nem rendelkezett teljes körű információkkal a következtetések levonásához. Az [RRF-rendelet](#) követelményeinél konkrétabbak a Bizottság és a tagállamok közötti RRF finanszírozási megállapodásokban foglalt követelmények, de még ezek sem írják elő eléggé konkrétan, hogy az RRF-et végrehajtó szervek milyen hatókörrel, mire kiterjedően és milyen ütemezéssel végezzenek csalás elleni ellenőrzéseket ([17–21.](#) bekezdés).

- 08** A csalás elleni tagállami rendszerek Bizottság általi ellenőrzései elősegíthetik e rendszerek tökéletesítését. Ellenőrzésünk során hiányosságokat állapítottunk meg, például annak kapcsán, hogy elégtelen az ellenőrző szerv munkájának hatóköre, illetve hogy milyen csalás elleni felelősségi körrel működik a koordináló szerv. Ezzel szemben a végrehajtó szerveknél végzett ellenőrzések átfogóak voltak, és csak egyes elemei tekintetében nem teljes körűek. Egyes tagállamokban a Bizottság ellenőrzései csak az első kifizetési kérelem után zárultak le, és ezért a kifizetésekre anélkül került sor, hogy elegendő bizonyíték állt volna rendelkezésre a tagállam csalás elleni kontrollrendszerének eredményességéről. A Bizottság ellenőrzései ugyanakkor javulást eredményeztek mind a négy felkeresett tagállam csalás elleni rendszerében: Olaszország csaláskockázat-értékelő eszközt fejlesztett ki, Spanyolország finomította csaláskockázat-értékelését és a visszaélések bejelentésére vonatkozó eljárásait, Románia aktualizálta a csalás elleni különböző intézkedéseit, Dánia pedig új iránymutatást vezetett be. Dániában azonban a Bizottság által bevezetett kontrollmértékövet rosszul alakították ki, mivel az nem fedett le minden bizottsági ellenőrzési megállapítást annak kapcsán, hogy fennállt-e az uniós pénzügyi érdekek RRF-rendeletben meghatározott védelmének való megfelelés (22–35. bekezdés).
- 09** 2025 júliusában a Bizottság közzétette a 2028–2034-es időszakra vonatkozó Európai Alapról szóló rendeletre irányuló javaslatát¹, amelyben említést nyertek egyes általunk is azonosított problémák. Erről a bizottsági javaslatról, amelynek értékelése e jelentésünk hatályán kívül esik, véleményt fogunk kiadni.

---

¹ [COM/2025/565](#), Javaslat az Európai Gazdasági, Társadalmi és Területi Kohéziós, Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési, Halászati és Tengeri, Jóléti és Biztonsági Alap 2028–2034 közötti időszakra történő létrehozásáról szóló rendeletre.

1. ajánlás

A csalás elleni tagállami szintű minimumkövetelmények meghatározása és ellenőrzése az RRF-hez hasonló jövőbeli programokban

A költségfüggetlen finanszírozáson alapuló eszközök kialakításakor a Bizottság a jogalkotási javaslatban határozzon meg egységes minimumkövetelményeket a tagállamok számára a csalások megelőzése, felderítése, bejelentése és korrekciója tekintetében, és a kifizetések teljesítése előtt ellenőrizze, hogy ezeket alkalmazzák-e.

A minimumkövetelmények között szerepeljen:

- a) Az adminisztratív és a helyszíni ellenőrzések minimális szintje, valamint a csaláskockázat-értékelésbe beépítendő elemek;
- b) Javaslat arra, hogy e minimumkövetelmények teljesítése érdekében a jogszabályokba foglaljanak bele konkrét megelőzési és felderítési intézkedéseket;
- c) Az a követelmény, hogy a csalás által érintett tevékenységekhez/projektekhez kapcsolódó uniós forrásokat fizessék vissza az uniós költségvetésbe.

Megvalósítás céldátuma: A költségfüggetlen finanszírozáson alapuló eszközök megtervezésekor

2. ajánlás

A csalás elleni tagállami rendszerek RRF-vonatkozású bizottsági ellenőrzésének további erősítése

A Bizottság:

- a) Erősítse tovább az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére irányuló ellenőrzéseit az alábbiak révén:
  - annak értékelése közös kritériumok alapján, hogy a koordináló szervek teljesítik-e a koordinációval és nyomon követéssel kapcsolatos alapvető feladataikat;
  - annak értékelése, milyen mértékben vizsgálják az ellenőrző szervek a koordináló szervek szerepét, valamint azt, hogy a végrehajtó szervek hogyan alkalmaznak csaláskockázat-értékeléseket és csaláskockázati mutatókat.
- b) Biztosítsa, hogy az ilyen ellenőrzések eredményeként bevezetett kontrollmértéfkövek kialakításának köszönhetően a tagállami kontrollrendszerek megfeleljenek az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére vonatkozóan az RRF-rendeletben meghatározott követelményeknek.

Megvalósítás céldátuma: Az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét célzó következő ellenőrzések tervezésekor

A tagállamok hoztak csalásmegelőzési intézkedéseket, de a csalások felderítése terén továbbra is hiányosságok tapasztalhatók

- 10** A koordináló szervek játszanak kulcsszerepet a csalás elleni eredményes keretek létrehozásában és azok végrehajtásának nyomon követésében. Megállapítottuk, hogy a kiválasztott tagállamokban a koordináló szervek eltérő szerepet töltenek be: Olaszországban és Romániában aktívan részt vesznek e keretek kialakításában, míg Spanyolország koordináló szerve nem követi nyomon a végrehajtó szervek csalás elleni intézkedéseit, Dániában pedig nem határoz meg jogilag kötelező érvényű követelményeket (37–44. bekezdés)

- 11** Az RRF végrehajtó szervei alkalmazzanak naprakész csalás elleni politikát, és az RRF intézkedéseinek végrehajtása során végezzenek csaláskockázat-értékeléseket. Megállapítottuk, hogy mind a nyolc kiválasztott végrehajtó szerv kialakított az RRF-fel kapcsolatos csalás elleni politikákat, bár Dániában csak részlegesen. Az esetek felében azonban ez csak késedelmesen történt meg. A tagállamok végrehajtó szerveinek nagy többsége végez csaláskockázat-értékelést, és Dánia kivételével valamennyi kiválasztott végrehajtó szerv alapos, a bizottsági iránymutatással összhangban álló értékelést végzett (45–49. bekezdés).
- 12** A csalásfelderítés fő módszerei többek között: a dokumentumalapú és a helyszíni ellenőrzések, a visszaélések bejelentésére szolgáló csatornák, valamint a figyelmeztető jelzésekhez vezető adatelemzési/adatbányászati technikák. A következőket állapítottuk meg:
- A végrehajtó szervek csalásokkal kapcsolatos ellenőrzései csak Olaszországban és Romániában fedik le az összes kockázati területet, és csak itt építenek be a közbeszerzési ellenőrzésekbe csalásmutatókat. Spanyolországban a végrehajtó szervek főként a központi kormányzat általános ellenőre (IGAE) által végzett ellenőrzésekre támaszkodnak. Ez az intézmény azonban nem vizsgálja az összes RRF-közbeszerzést; ezt részben ellensúlyozták a végrehajtó szerveknél végzett kiegészítő ellenőrzések. Dánia nem alkalmaz csalásmutatókat az ellenőrzései során (50–54. bekezdés).
  - Az RRF-et végrehajtó szervek egyértelmű visszaélés-bejelentési csatornákat hoztak létre, amelyek lehetővé teszik az anonim bejelentést. A kiválasztott végrehajtó szervek azonban mindmáig, amikor az RRF végrehajtási időszakából már csak egy év van hátra, nem kaptak ezeken a csatornákon keresztül bejelentéseket RRF-vonatkozású csalásokról. Nem találtunk bizonyítékot arra, hogy a hatóságok megvizsgálták volna ennek lehetséges okait (58–60. bekezdés).
  - Számos tagállam nem használja ki teljes mértékben az adatbányászati eszközöket a csalások felderítésére. A felmérésünkre válaszoló szervezeteknek csupán 65%-a számolt be arról, hogy használta az Arachnét, a tagállamok rendelkezésére álló uniós szintű adatbányászati eszközt, míg a válaszadók 16%-a más nemzeti eszközöket használ, a fennmaradó 19% pedig egyáltalán nem használ adatbányászati eszközöket csalásfelderítésre. A felkeresett tagállamok közül Dánia, Olaszország és Románia elsődlegesen az Arachnét alkalmazza, de csak Olaszország használja ki teljes mértékben az eszköz lehetőségeit. Spanyolországban az RRF-et végrehajtó szervek nemzeti eszközt használnak, amely azonban elsődlegesen nem a csalás kockázatával foglalkozik, hanem az összeférhetetlenséget elemzi (61–64. bekezdés).

13 Az ellenőrző szervek a csalás elleni nemzeti rendszerek értékelésével, valamint a beruházásokhoz és reformokhoz kapcsolódó konkrét projektek ellenőrzésével segítik elő a csalás kockázatának csökkentését. Az ellenőrző szervek rendszerellenőrzései a négy kiválasztott tagállam közül háromban (Olaszország, Románia és Spanyolország) terjednek ki megfelelően a csalás elleni rendszerek fő elemeire. Dániában viszont az ellenőrző szerv nem tesztelte kellő szigorral a végrehajtott szervek figyelmeztető jelzéseit és az általuk alkalmazott korrekciós intézkedéseket (55–57. bekezdés).

Az, hogy az RRF-vonatkozású csalásokról hiányosak az adatok, illetve a visszafizettetési szabályok hiányosságai gyengíthetik az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét

14 Ha a Bizottság teljes körű adatokkal rendelkezne az RRF-fel kapcsolatos csalásokra nézve, akkor megfelelően célzottá tehetné saját csalás elleni intézkedéseit és jobban nyomon tudná követni a tagállamok intézkedéseit. A tagállami hatóságok és az uniós polgárok számos módon bejelenthetik az RRF-fel kapcsolatos csalásokat, például magánál a Bizottságnál, vagy az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) és az Európai Ügyészség (EPPO) útján. Megállapításunk szerint ugyanakkor eltérő kritériumok voltak használatban annak meghatározásához, hogy egy eset az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalásnak minősítendő-e, és ennek következtében az is eltért, hogy mely eseteket és mikor ítélték bejelentendőnek. Ebből adódóan eltérések lehetnek az RRF-vonatkozású csalásokról az ezen csatornákon keresztül beérkező információkban, illetve egyazon csatornán is tagállamonként eltérő információk érkezhetnek. Mindeme hiányosságok miatt a Bizottság kevésbé tudja felhasználni ezeket az adatokat arra, hogy a csalás elleni intézkedéseit megfelelően célzottá tegye és korrekciós intézkedéseket alkalmazzon (68–81. bekezdés).

15 A csalás elleni eredményes keret kulcsfontosságú eleme a csalás hatásának korrekciója. Megállapítottuk, hogy az RRF esetében a tagállamoknak jogi lépéseket kell tenniük a források visszafizettetése érdekében, míg más uniós alapok a korrekciós intézkedések szélesebb körét alkalmazzák, például a projektek visszavonását vagy a kifizetések felfüggesztését. A tagállamok csak akkor kötelesek a visszafizettetett pénzeszegeket visszatéríteni az uniós költségvetésbe, ha a Bizottság ezeket a visszafizetéseket elégtelennek tartja; ez is ellentétes a más uniós alapok esetében alkalmazott megközelítéssel. Emellett a közbeszerzés során elkövetett csalás esetében a tagállamoknak bizonyítaniuk kell a Bizottság felé, hogy csak a végső kedvezményezettel, azaz az ajánlatkérő szervvel fizették vissza az érintett összegeket, más felekkel, például a csalásban esetleg alaposan érintett vállalkozókkal azonban nem, ami gyengítheti az intézkedés visszatartó erejét. A csalásgyanús esetek zöménél csak az RRF lejárta után kerül sor a bírósági határozattal történő megerősítésre, ezt követően pedig a Bizottság már nem fog rendszeres tájékoztatást kapni a tagállamoktól arról, hogy alkalmaznak-e megfelelő visszafizetéseket. Ezért előfordulhat, hogy a Bizottság nem tudja nyomon követni, hogy a tagállamok megfelelően visszafizetik-e az összegeket. Emiatt és a csalásgyanús esetek eltérő módszertanok szerinti bejelentése miatt fennáll annak a kockázata, hogy a Bizottság nem fogja visszaszerezni az érintett forrásokat azokban az esetekben, amikor a tagállami visszatéríttetés nem volt kellő mértékű (82–88. bekezdés).

3. ajánlás

Az RRF-vonatkozású csalásgyanús esetek tagállami bejelentésének javítása

- 1) A Bizottság adjon iránymutatást, hogy a tagállamok hogyan jelentsék be a csalásgyanús eseteket a 2026 végéig benyújtandó vezetői nyilatkozatokban és ellenőrzési összefoglalókban:
  - a) ösztönözve arra, hogy a tagállamok jelentsenek be az RRF-fel kapcsolatos minden olyan csalásgyanús esetet, amely sértheti az Unió pénzügyi érdekeit, beleértve azokat is, amelyek az RRF forrásai keretében tervezett vagy végrehajtott, de a Bizottságnak benyújtott kifizetési kérelemben nem szereplő intézkedésekhez kapcsolódnak;
  - b) rámutatva, hogy a csalásfelderítési ciklus mely legkorábbi szakaszában kell a tagállamoknak bejelenteniük a csalásgyanús eseteket, és milyen információkat kell ekkor megadniuk.
- 2) Határozza meg a Bizottság, hogy a tagállamok az RRF végrehajtási időszakának 2026 decemberi lejártát követően hogyan jelentsék be a csalásgyanús eseteket.

Megvalósítás céldátuma: (1) 2026. március 31., (2) 2026. augusztus 31.

4. ajánlás

Az RRF-re vonatkozó korrekciós intézkedések hatásának növelése

A Bizottság adjon iránymutatást a tagállami visszafizettetéséről. Ez az iránymutatás mozdítsa elő a következőket:

- a) A tagállamok ne csak az RRF végső kedvezményezetteivel, hanem a csalárd cselekményekben részt vevő vállalkozókkal/alvállalkozókkal is fiztessék vissza a csalás által érintett összegeket;
- b) A tagállamok kövessenek harmonizált megközelítést arra nézve, hogy a csalásfelderítési ciklus mely szakaszában kezdeményezik a visszafizetési folyamatot;
- c) Alkalmazzanak olyan alternatív korrekciós intézkedéseket, mint a végső kedvezményezettek részére történő kifizetések felfüggesztése.

Megvalósítás céldátuma: 2026. március 31.

02

Észrevételeinkről részletesebben

A Bizottság tett lépéseket az RRF csalás elleni keretének javítása érdekében, ellenőrzési munkájának azonban vannak korlátai

16 Végső soron a Bizottság felel az általa közvetlenül irányított RRF végrehajtásáért. Az [RRF-rendelet](#) értelmében azonban a tagállamoknak megfelelő intézkedéseket kell hozniuk az Unió pénzügyi érdekeinek védelme, valamint a csalás megelőzése, felderítése és korrekciója érdekében². Az RRF-rendelet nem határozta meg részletesen ennek módját, és a tagállamok számára nyitva álló egyik lehetőség a saját nemzeti rendszereik alkalmazása, beleértve azokat is, amelyeket más uniós alapok kezelésére használnak. Ekkor azonban a tagállamoknak nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveikben egyértelműen le kell írniuk, hogyan fogják ezeket alkalmazni kifejezetten az RRF-re nézve³. Értékeljük, hogy a Bizottság biztosítja-e az alábbiak révén, hogy a tagállamok eredményesen alakítsák ki és hajtsák végre csalás elleni kontroll- és ellenőrzési rendszereiket:

- a csalás elleni tagállami rendszerek kialakításának megfelelő értékelése;
- részletes rendelkezések bevezetése az RRF finanszírozási megállapodásába;
- a rendszerek eredményességének kellő időben történő ellenőrzése.

---

² Az [RRF-rendelet](#) 22. cikke.

³ [SWD\(2021\)12](#), A Bizottság iránymutatása a tagállamoknak – helyreállítási és rezilienciaépítési tervek.

Az RRF csalás elleni követelményeinek nem kellő részletessége korlátozta a tagállami csalás elleni rendszerek kialakításáról szóló kezdeti bizottsági értékelés érvényét

- 17** A Bizottság 2021-ben az RRF-rendeletben meghatározott értékelési kritériumok alapján belső iránymutatást, többek között ellenőrzőlistát dolgozott ki annak érdekében, hogy valamennyi nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terv belső kontrollrendszerét egységes szempontok szerint lehessen értékelni. Az értékelés eredménye vagy „A” minősítés lett a megfelelő, vagy „C” minősítés a nem megfelelő intézkedések esetében.
- 18** A Bizottság valamennyi nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terv belső kontrollrendszerét⁴ megfelelőnek értékelte. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek bizottsági értékeléséről szóló különjelentésünkben⁵ arra a következtetésre jutottunk, hogy a Bizottság értékelése megfelelő volt, de egyes esetekben csak akkor, ha bizonyos követelmények – kontrollmértékök – előbb még teljesülnek. Ez arra utal, hogy mind a Bizottság, mind a tagállamok elismerték: az értékelés időpontjában a kontrollrendszerek még nem voltak teljes mértékben működőképeseek.
- 19** Az RRF-rendeletben meghatározott csalás elleni RRF-keret magas szintű követelményeket határoz meg a tagállamok csalás elleni rendszereire vonatkozóan, többek között hogy megfelelő intézkedéseket kell hozniuk a csalások megelőzése, felderítése és korrekciója érdekében, de a keret az intézkedéseket nem részletezi eléggé. Megállapításunk szerint ez korlátozta a csalás elleni tagállami rendszerek kialakítása kezdeti bizottsági értékelésének érvényét is. Egyes esetekben nem voltak kellően konkrétak a Bizottságnak a jogi keretből levezetett, arra vonatkozó kritériumai, hogy miként kell a rendszer kialakítását tesztelni a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek jóváhagyása előtt. Például nem tisztázták a végrehajtó szervek által a súlyos szabálytalanságok feltárása érdekében elvégzendő ellenőrzések hatókörét, kiterjedését és ütemezését. Olaszország, Románia és Spanyolország esetében a Bizottság észrevételezte, hogy következtetések levonásához az információk vagy hiányoztak, vagy nem voltak kellően részletesek. Dánia esetében az értékelés említette a kettős finanszírozás tervezett ellenőrzését és az önbevallások alapul vételét, de nem határozta meg, hogy mely szerv végezzen ellenőrzéseket olyan területeken, mint a közbeszerzés, a szerződések odaítélése és az outputok fizikai megléte.

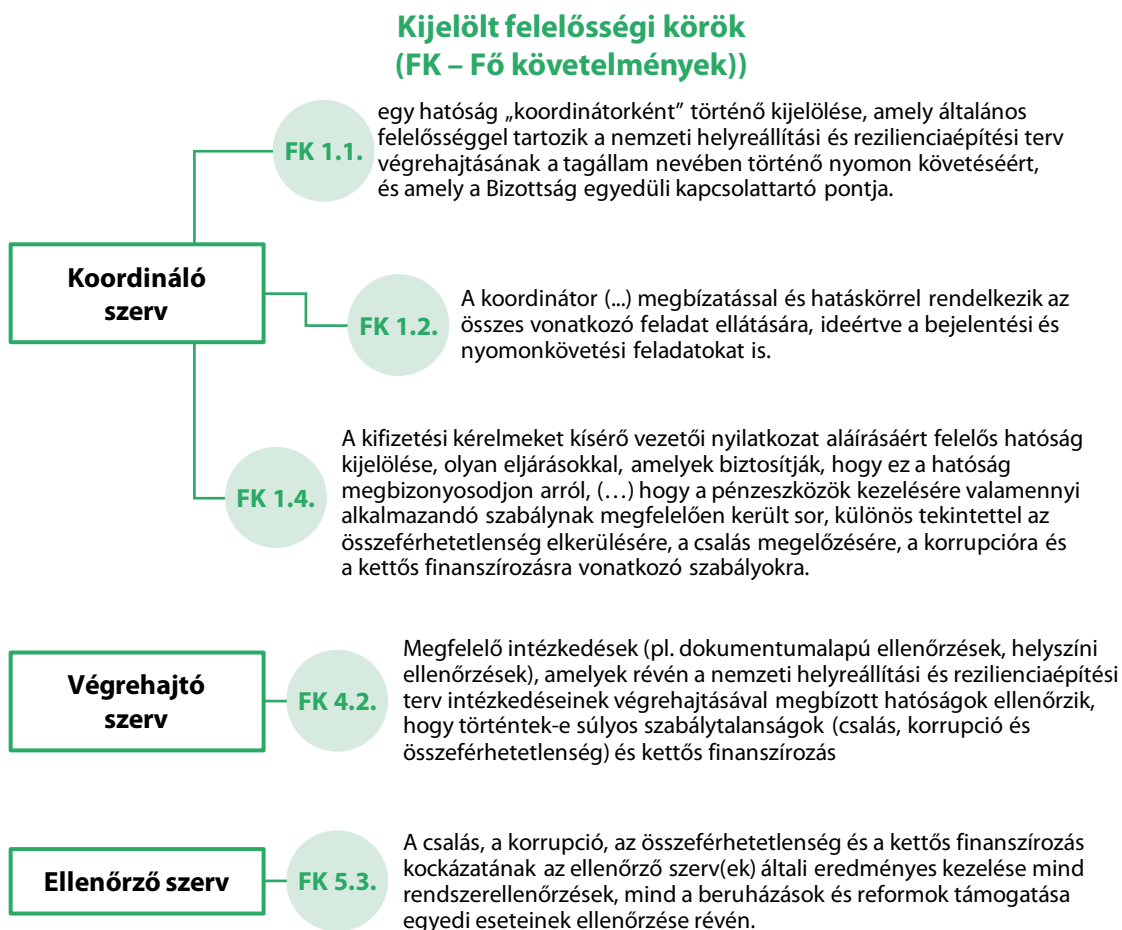
⁴ 09/2025. sz. különjelentés: „Az RRF-kiadások közbeszerzési és állami támogatási szabályoknak való megfelelését biztosító rendszerek”, 27. bekezdés.

⁵ A 21/2022. sz. különjelentés 106–111. bekezdése.

A finanszírozási megállapodásokkal részben sikerült kompenzálni, hogy az RRF-rendelet nem szabott meg minimumkövetelményeket, de az egyes szervek szerepét és felelősségi körét nem határozták meg hiánytalanul

- 20** Miután a Tanács jóváhagyta a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveket, a Bizottság minden tagállammal aláírta az RRF finanszírozási megállapodásait. A finanszírozási megállapodásban külön cikk szól az Unió pénzügyi érdekeinek védelméről és a kontrollrendszerre vonatkozó fő követelményekről (**1. ábra**). Bár ezek a fő követelmények szigorúbbak a rendeletben meghatározott követelményeknél, még mindig nem írják elő kellő pontossággal, hogy a tagállamok milyen fajtájú, hatókörű és ütemezésű, csalás elleni megelőző és felderítő ellenőrzéseket végezzenek, valamint a csalásgyanús esetek bejelentését és korrekcióját illetően sem bocsátkoznak részletekbe.
- 21** A finanszírozási megállapodás ugyan meghatározta az RRF végrehajtásáért felelős szervek típusait, ám a csalás elleni intézkedésekkel kapcsolatos szerepüket és felelősségi körüket nem írta le részletesen. Emiatt a finanszírozási megállapodásban meghatározott, csalás elleni feladatok egy részét nem rendelték egyetlen konkrét szervhez sem, vagyis a hozzárendelést a tagállam mérlegelésére bízták (**1. ábra**). Ez növelte annak kockázatát, hogy a tagállamok nem egységesen alkalmazzák a csalás elleni intézkedéseket. Találtunk példákat arra, hogy a koordináló szervek nem gyakoroltak megfelelő felügyeletet (**37–41. bekezdés**), vagy hogy a végrehajtó szervek által végzett ellenőrzések nem voltak kielégítőek (**53–54, 63–64. bekezdés és II. melléklet**).

1. ábra | A tagállamok csalás elleni felelősségi körei az RRF finanszírozási megállapodásának meghatározása szerint

Egyetlen konkrét szervhez sem rendelt csalás elleni fő követelmények

FK 2.1.

Megfelelő intézkedések meghozatala a csalás, korrupció, összeférhetetlenség megelőzése, felderítése és korrekciója, a kettős finanszírozás elkerülése és a jogellenesen felhasznált források visszafizettetése érdekében.

FK 2.2.

Csaláskockázat-értékelés és a csalás elleni megfelelő intézkedések meghatározása.

FK 3.1.

A vezetői nyilatkozat elkészítésére, az ellenőrzések összefoglalójának dokumentálására és az ellenőrzési nyomvonal alapjául szolgáló információk megőrzésére szolgáló hatékony eljárás.

FK 3.2.

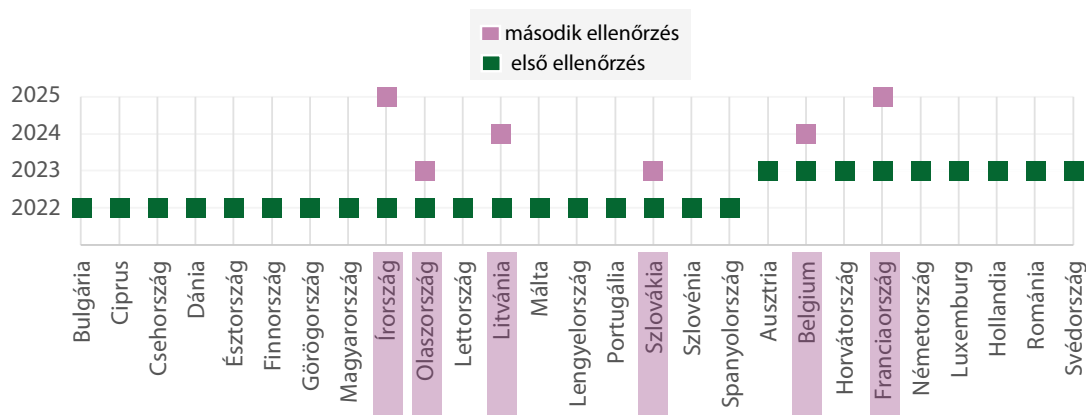
Hatékony eljárások annak biztosítására, hogy minden csalási, korrupciós és összeférhetetlenségi esetet megfelelően bejelentsenek és visszafizettetés útján korigáljanak.

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság és a tagállamok közötti RRF finanszírozási megállapodás 1. melléklete alapján.

A Bizottság ellenőrzései elősegítik a csalás megelőzését és felderítését, de nem terjednek ki teljes mértékben a csalás elleni rendszerek néhány fontos elemére

22 A tagállami rendszerek eredményességére vonatkozó bizonyosság megszerzése érdekében az RRF finanszírozási megállapodásai rendelkeznek arról, hogy a Bizottság további információkat kérjen és helyszíni rendszerellenőrzéseket végezhesen, többek között az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét célzó ellenőrzéseket (PFIU-ellenőrzések). 2022-től kezdődően 2025 júniusáig a Bizottság minden tagállamot legalább egyszer, hat tagállamot pedig kétszer is ellenőrzött (**2. ábra**).

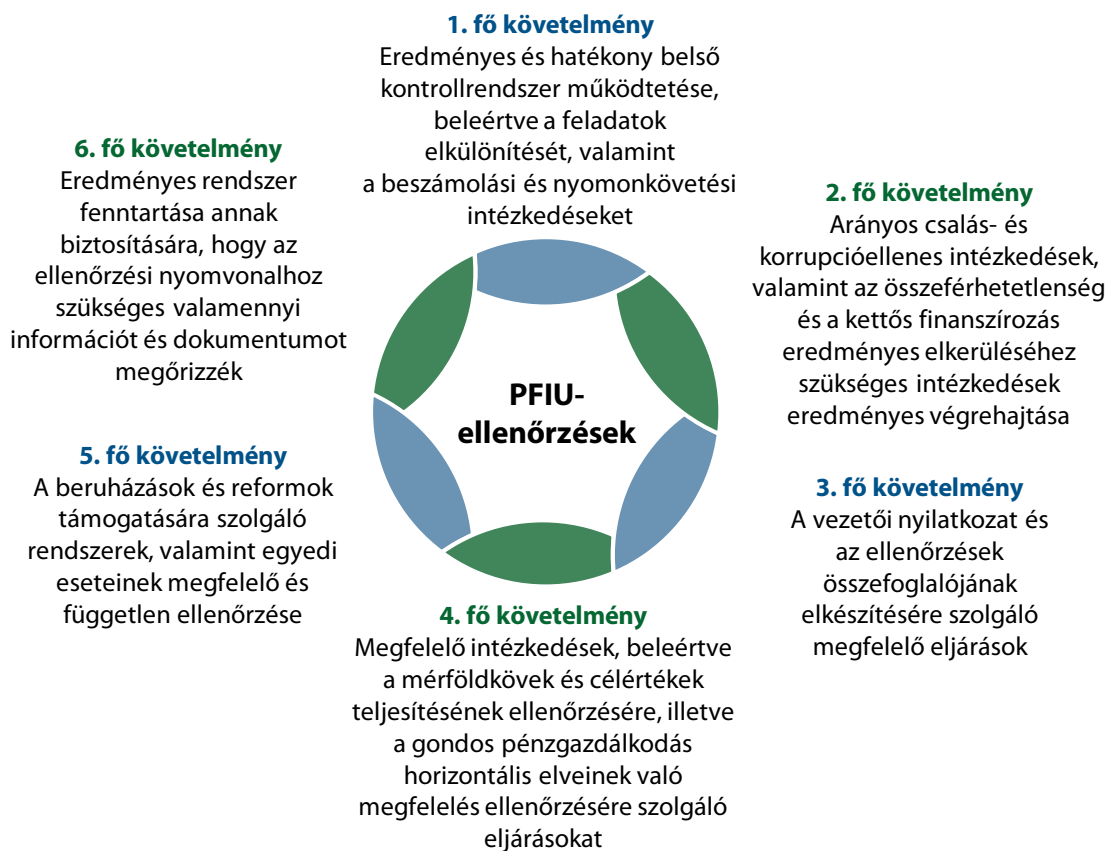
2. ábra | Az Unió pénzügyi érdekeinek védelme érdekében végrehajtott intézkedésekre vonatkozó bizottsági ellenőrzések

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság PFIU-ellenőrzéseiből származó adatok alapján.

23 A Bizottság ellenőrzési stratégiájával összhangban a PFIU-ellenőrzések azt vizsgálják, hogy a tagállami kontrollrendszerek megfelelnek-e az RRF finanszírozási megállapodásában meghatározott fő követelményeknek, amint azt a **3. ábra** is mutatja, bizonyosságot nyújtandó arról, hogy a kontrollrendszerek képesek megelőzni, feltárni és korrigálni a csalás, a korrupció, az összeférhetetlenség és a kettős finanszírozás eseteit. 2021-től a Bizottság képzéseket tartott arról, hogy miként fogja értékelni a tagállamok csalás elleni rendszereit, valamint általános iránymutatást nyújtott a kontrollrendszerekkel kapcsolatban. Bár a PFIU-ellenőrzések már 2022 februárjában megkezdődtek, a Bizottság csak 2023 januárjában adott ki és osztott meg a tagállamokkal a belső kontrollrendszerre vonatkozó átfogó iránymutatást, részletezve, hogy a Bizottság mely elemeket ítél szükségesnek az egyes fő követelmények teljesítéséhez.

3. ábra | A PFIU-ellenőrzésekre vonatkozó fő követelmények

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság és a tagállamok közötti RRF finanszírozási megállapodás 1. melléklete alapján.

24 Értékeljük, hogy a Bizottság PFIU-ellenőrzései megfelelően értékelik-e a tagállamok csalás elleni rendszereinek eredményes működését a következő módon:

- kiterjednek az RRF-et végrehajtó valamennyi érintett szerve;
- világos és egyértelmű kritériumokat alkalmaznak a fő követelmények értékelésére;
- vizsgálják a megállapítások és ajánlások hasznosulását.

Kiterjednek valamennyi érintett szerve

25 Megállapítottuk, hogy a Bizottság PFIU-ellenőrzéseinek hatóköre a koordináló szerve, a végrehajtó szervekre és a végső kedvezményezettek terjed ki. Annak ellenére azonban, hogy a PFIU-ellenőrzés célja bizonyosság szerzése a kontrollrendszerrel, hatóköre mégsem terjed ki az ellenőrző szervekre, abból a megfontolásból, hogy azokat külön bizottsági szabályszerűségi ellenőrzések vizsgálják.

26 A PFIU-ellenőrzések középpontjában az áll, hogy az összes vonatkozó eljárás áttekintése révén alapos képet lehessen alkotni a kontrollrendszer működéséről. A rendszerszintű ellenőrzések mellett a Bizottság annak alapján választja ki a vizsgálandó végrehajtó szerveket, hogy milyen intézkedésekről van szó. Ezt követően csak az ezen intézkedések szempontjából releváns eljárásokat vizsgálja meg, vagyis nem tekinti át a végrehajtó szervnél a csalás elleni küzdelem kapcsán rendelkezésre álló valamennyi dokumentációt. Emiatt nem kerül sor a csalással kapcsolatos eljárások áttekintésére akkor, amikor a kiválasztott intézkedések végrehajtása még kevésbé előrehaladott. Ha például a kiválasztott intézkedések között nincsen véglegesített közbeszerzés, akkor nem kerül sor a közbeszerzésre vonatkozó eljárások értékelésére.

Világos és egyértelmű kritériumok alkalmazása

27 A Bizottság a 2023. évi iránymutatásából kiindulva általános ellenőrzőlistát dolgozott ki a megelőző és felderítő ellenőrzések és korrekciók végrehajtásának értékelésére. Ezt az ellenőrzőlistát használta a végrehajtó szervek értékelése során, viszont nem dolgozott ki külön ellenőrzőlistát a koordináló szervre nézve, közös kritériumokkal arra vonatkozóan, hogy annak milyen koordinációs és nyomkövetési feladatai vannak az Unió pénzügyi érdekeinek védelmében.

28 Emellett a Bizottság szabályszerűségi ellenőrzései során az ellenőrző szerveknél használt ellenőrzőlista (25. bekezdés) nem biztosítja, hogy e szervek PFIU felelősségi köreit teljes mértékben értékeljék. Az ellenőrzőlista csak nagy vonalakban foglalkozik az ellenőrző szervek felelősségi körével, és nem írja elő a rendszerellenőrzéseik eredményességének értékelését olyan területeken, mint a koordináló szerv felügyelete, valamint a csaláskockázat-értékelés és a csalási mutatók végrehajtó szervek általi alkalmazása.

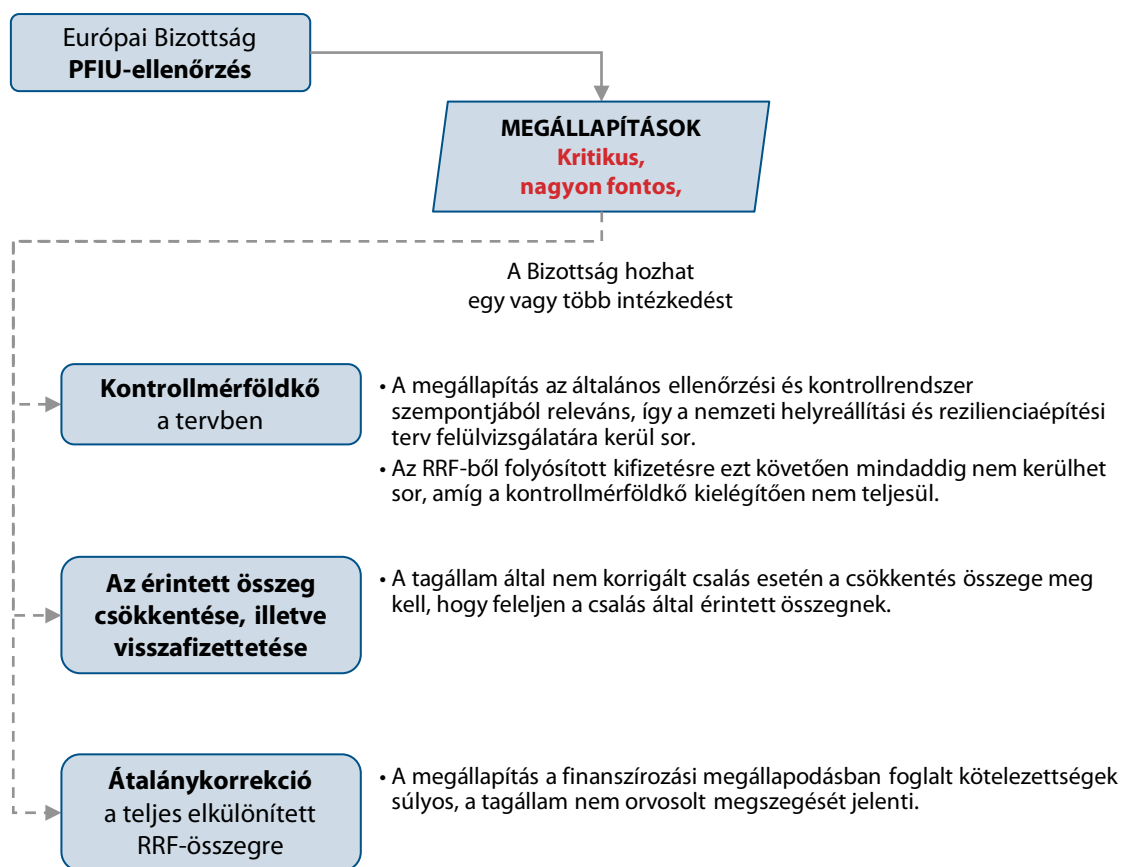
29 Megállapítottuk, hogy a Bizottság végrehajtó szervekre vonatkozó ellenőrzőlistája – noha sok mindent felölel – nem terjedt ki hiánytalanul a következő elemekre:

- az ellenőrzések minimális szintje (pl. a közbeszerzés, illetve a támogatások odaítélésének ellenőrzése) és a 4.2. fő követelmény teljesítéséhez szükséges csalási mutatók (pl. közbeszerzési figyelmeztető jelzések) (1. ábra);
- óvintézkedések csalás gyanúja esetén (pl. a jövőbeli kifizetések felfüggesztése).

A megállapítások és ajánlások hasznosulásának vizsgálata

30 A Bizottság ellenőrzési munkája ezt a négyféle megállapítást eredményezheti: kritikus, nagyon fontos, fontos és kívánatos. A megállapítások hasznosulását nyomon követik, de ha a bizottsági megállapítás jellege szerint kritikus vagy nagyon fontos, akkor a Bizottság további intézkedéseket hozhat (4. ábra).

4. ábra | A Bizottság további intézkedései kritikus vagy nagyon fontos megállapítások esetén

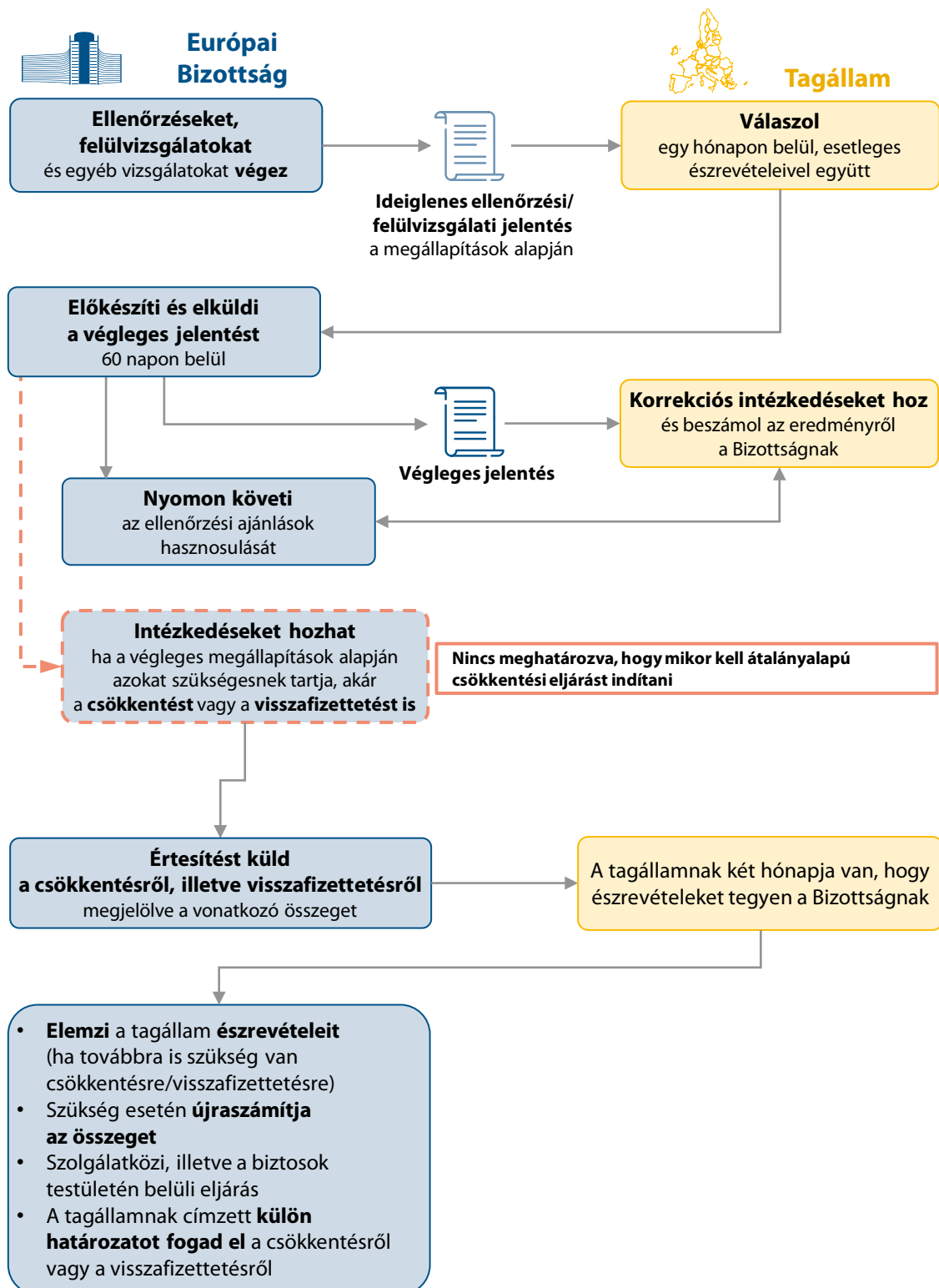
Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság iránymutatása és az RRF finanszírozási megállapodása alapján.

- 31** Amennyiben a tagállamok nem fogadnak el vagy nem hajtanak végre valamely kritikus vagy nagyon fontos megállapítást, a Bizottság az éves tevékenységi jelentésében fenntartást fogalmazhat meg, így a főigazgató megbízhatósági nyilatkozata korlátozott lesz. 2024. évi éves jelentésünkben⁶ észrevételeztük, hogy ha a tagállamok elfogadják a kritikus vagy nagyon fontos megállapításokat és a kapcsolódó ajánlásokat, és nincs bizonyíték arra, hogy a tagállam megtette az ajánlott korrekciós intézkedést, akkor a Bizottság a rendszerüket közepes kockázatúnak minősíti. Következésképpen akkor sem alkalmaz fenntartást, ha a tagállamok még nem tették meg a szükséges korrekciós intézkedéseket. Megítélésünk szerint ez az eljárás mód egyenértékű a tagállamokra vonatkozó bizottsági kockázatértékelés alábecslésével.
- 32** Arra az esetre, ha egy tagállam a finanszírozási megállapodásban foglalt kötelezettség súlyos megszegését jelentő valamely megállapítás nyomán nem orvosolja az adott gondot, a csökkentésekre és visszafizettetésekre vonatkozó bizottsági keret nem határozza meg, hogy a Bizottságnak mely időpontban kell általánosságú csökkentési eljárást indítania, ami növeli annak kockázatát, hogy a tagállamok nem egységesen szereznek érvényt az intézkedésnek (5. ábra). 2025 júliusáig a Bizottság egyszer sem írt elő általánycsökkentést.

---

⁶ A 2024. évi éves jelentés 11.55. bekezdése.

5. ábra | Átalánycsökkentési eljárás

Forrás: Európai Számvevőszék.

- 33** A Bizottság PFIU-ellenőrzései eredményes eszközként szolgálhatnak a csalás elleni küzdelemben. Az ellenőrző látogatásokra azonban a 27 tagállam közül 17-ben az első kifizetések előtt került sor. Eképpen a 10 többi tagállam esetében az első RRF-kifizetések folyósítására anélkül került sor, hogy elegendő bizonyíték állt volna rendelkezésre a tagállamok csalás elleni kontrollrendszerének eredményességéről.
- 34** Megállapítottuk, hogy a PFIU-ellenőrzésekből származó bizottsági ajánlások az általunk felkeresett négy tagállam közül háromban jelentős javulást eredményeztek a rendszerekben. Például:
- **Olaszországban** a végrehajtó szervek elkezdtek használni a csaláskockázat-értékelési sablont;
  - **Spanyolországban** a végrehajtó szervek megkezdték a kockázatértékelési tervek és módszertanok hozzáigazítását a csalás elleni nemzeti koordinációs szolgálat által kiadott iránymutatáshoz, valamint egységes, anonim visszaélés-bejelentési csatornákat vezettek be;
  - **Romániában** a koordináló szerv és a végrehajtó szervek lépéseket tettek egy sor eljárás, köztük a kockázatértékelési sablon, a visszaélések bejelentésére szolgáló csatornák, az etikai kódex és a csalás elleni politikával kapcsolatos eljárások aktualizálására.
- 35** **Dániában** a bizottsági ellenőrzéseket követően az ellenőrző szerv elkezdte használni a Bizottság adatbányászati eszközét, az Arachnét (61. bekezdés), míg a koordináló szerv iránymutatást adott ki az irányítási ellenőrzések végrehajtására vonatkozóan. Véleményünk szerint a kritikus és nagyon fontos megállapításokkal kapcsolatos bizottsági ajánlásokat nem hajtották végre teljes mértékben. Az ajánlásokat a Bizottság által Dánia nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervében bevezetett kontrollmértékö (18. bekezdés) sem kezelte teljes mértékben (1. háttérmagyarázat). Ellenőrzésünk során azt állapítottuk meg, hogy ennek következtében a Bizottság által feltárt számos hiányosság továbbra is fennáll, többek között az, hogy a koordináló szerv általi koordináció és felügyelet nem megfelelő, hogy a csaláskockázat-értékelésekben hiányoznak egyes csalással kapcsolatos elemek, hogy elégtelen a közbeszerzés ellenőrzése, és hogy a végrehajtó szervek kevésbé alkalmaznak adatbányászati eszközöket (41., 49., 54. bekezdés és II. melléklet).

1. háttérmagyarázat

A dán kontrollmértődkő kialakítási hiányossága

2022. évi ellenőrzését követően a Bizottság azt javasolta, hogy Dánia a bizottsági iránymutatásban megadott sablon felhasználásával dolgozzon ki átfogó csalás elleni politikát, és építsen be csalás elleni és korrupcióellenes elemeket a munkatársak továbbképzésébe. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terv 2023-as felülvizsgálata során a Bizottság bevezetett egy „a csalás elleni és korrupcióellenes stratégiához kapcsolódó cselekvési terv elfogadását” előíró kontrollmértődkövet.

2024. évi éves jelentésünkben úgy ítéltük meg, hogy a mértődkő kielégítően teljesült.

A kontrollmértődkövet azonban nem úgy alakították ki és hajtották végre, hogy biztosítsa a tagállami kontrollrendszerek megfelelését az RRF-rendelet 22. cikkében meghatározott PFIU-követelményeknek. Nem írta elő például a kontrollmértődkő a dán végrehajtó szervek számára a közbeszerzésre vonatkozó eljárások ellenőrzését vagy a nyújtott finanszírozás megfelelő felhasználásának rendszeres ellenőrzését.

A tagállamok hoztak csalásmegelőzési intézkedéseket, de a csalások felderítése terén továbbra is hiányosságok tapasztalhatók

- 36** A csalásmegelőzési intézkedések alapvető fontosságúak az eredményes csalás elleni keret szempontjából, és elősegítik a csalás kockázatának csökkentését. Ezenkívül az olyan csalások felderítéséhez is szükség van megfelelő intézkedésekre, amelyeket nem lehetett megelőzni. Értékeljük az ilyen intézkedések tagállamok általi végrehajtását.

A koordináló szervek alapvetőek a csalás elleni keret kialakításához, mégsem mindig játszanak aktív szerepet

- 37** A koordináló szervek – mint a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtásának átfogó felügyeletéért és a vezetői nyilatkozat aláírásáért felelős szervek (1. ábra) – fontos szerepet játszanak annak biztosításában, hogy a csalás elleni keret megfelelően legyen kialakítva: jogilag kötelező érvényű követelményeket határoznak meg, iránymutatást nyújtanak a végrehajtó szerveknek, és aktívan nyomon követik a keret alkalmazását. Az RRF-vonatkozású csalás elleni nemzeti stratégia szintén elősegítheti a csalás elleni intézkedések eredményes végrehajtását, különösen akkor, ha a tagállam szervezeti struktúrái decentralizáltak.

38 Összességében azt állapítottuk meg, hogy Olaszországban és Romániában a koordináló szervek aktív szerepet játszanak az RRF csalás elleni keretének kialakításában, míg Dánia és Spanyolország esetében ez nem így van ([1. táblázat](#)).

1. táblázat | Az RRF-vonatkozású csalás elleni koordinációs szerveinek feladatai tagállamonként eltérőek

Koordináló szerv felelősségi körei	Dánia	Olaszország	Románia	Spanyolország
Koordináció				
Követelmények meghatározása a csalás elleni küzdelem tekintetében	X	✓	✓	✓*
Iránymutatás nyújtása a követelmények teljesítésének módjáról	●	✓	✓	✓**
Monitoring				
Megfelelés nyomon követése a végrehajtó szervek megfelelnek-e a koordináló szerv követelményeinek/iránymutatásának	X	✓	✓	X
A vezetői nyilatkozat kiállítására vonatkozó eljárás				
A végrehajtó szervek által elvégzett ellenőrzésekre vonatkozó bizonyítékok bekérése	X	✓	✓	X
A szabálytalanságok és korrekciós intézkedések listájának bekérése	●	✓	✓	✓

* A követelményeket nem a koordináló szerv, hanem nemzeti jogalkotási aktus határozza meg

** Az iránymutatást a koordináló szerv és az SNCA (spanyol csalás elleni koordinációs szolgálat) nyújtotta

✓ - Megvalósult; X - Nem valósult meg; ● - Részben megvalósult

Forrás: Európai Számvevőszék a Bizottság iránymutatása és a tagállamoktól származó információk alapján.

39 Olaszországban és Romániában a koordináló szervek aktívan részt vesznek a csalás elleni keret kialakításában azáltal, hogy követelményeket és iránymutatást határoznak meg a végrehajtó szervek számára, többek között a súlyos szabálytalanságok ellenőrzésére, a bejelentésre vonatkozó eljárásokra és a csaláskockázati önértékelés eszközeire vonatkozóan. Saját ellenőrzőlistákat is kidolgoztak annak nyomon követésére, hogy a végrehajtó szervek megfelelnek-e a követelményeknek.

- 40 Spanyolországban** a koordináló szerv részletes iránymutatást dolgozott ki arra, hogy a végrehajtó szervek hogyan teljesítsék a jogszabályban meghatározott minimumkövetelményeket. Azt azonban ez a szerv nem ellenőrzi, hogy a végrehajtó szervek követik-e az iránymutatást.
- 41 Dániában** a koordináló szerv nem ír elő követelményeket a végrehajtó szervek számára. A koordináló szerv elfogadott egy csalás elleni stratégiát, amely leírja a végrehajtó szervek általános felelősségi köreit – amilyen a belső kontrollok biztosítása, a csalásnyűs esetek kezelése és a tudatosság előmozdítása –, ám ezek a rendelkezések nem kötelezőek, és a koordináló szerv nem ellenőrzi, hogy a végrehajtó szervek betartják-e azokat. A stratégia főként az RRF-rendelet értelmében már fennálló kötelezettségeket erősíti meg, de nem határoz meg olyan további részleteket, mint az irányítási ellenőrzések során követendő minimumkritériumok, a figyelmeztető jelzések használata vagy a csaláskockázat-értékelési eljárás módszertani támogatása.
- 42** Bár mind a négy tagállam elfogadott az RRF-re vonatkozó csalás elleni stratégiákat, kettőben (**Dánia és Olaszország**) azokat közel egy évvel az RRF első kifizetési kérelme után fogadták el (**6. ábra**).

6. ábra | Az RRF csalás elleni stratégiája elfogadásának ütemezése

Tagállam	Az RRF csalás elleni általános stratégiája	Első kifizetési kérelem	Két tagállam az RRF első kifizetési kérelmét követően fogadta el a csalás elleni stratégiát	A csalás elleni stratégia meghatározása és az első kifizetési kérelem között eltelt idő (hónap)
Dánia	2023. november	2022. december	○	◆ 11
Olaszország	2022. október	2021. december	○	10 ◆
Románia	2022. május	2022. május	0 ◆	
Spanyolország	2021. szeptember	2021. november	-2 ◆ ○	

Forrás: Európai Számvevőszék, a tagállamoktól kapott bizonyítékok alapján.

- 43** Észrevételezzük, hogy az **olasz** koordináló szerv a csalásmegelőzési minimumkövetelményeket (**37. bekezdés**) meghaladva széles körű koordinációs hálózatot hozott létre a csalások ellen (**2. háttérmagyarázat**). Megítélésünk szerint ezek követendő gyakorlatok.

2. háttérmagyarázat

Olaszország csalás elleni koordinációs hálózata

A Gazdasági és Pénzügyminisztérium (koordináló szerv) és a Guardia di Finanza közötti egyetértési megállapodás hivatalosan integrálja az utóbbit az olasz nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terv kontrollrendszerébe. Az egyetértési megállapodás lehetővé teszi a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek intézkedéseinek végrehajtásával megbízott hatóságok számára, hogy csalás elleni kapcsolattartó pontokat jelöljenek ki, részt vegyenek a hálózatban, megosszák egymással a releváns információkat, jelentsék a szabálytalanságokat, és együttműködjenek a Guardia di Finanzával. Emellett létrehoztak egy, a koordináló szerv elnökletével működő, a fő intézményeket is felölelő munkacsoportot a kontroll és a bejelentés kérdéseinek kezelésére, iránymutatások kidolgozására és szabályozási kiigazítások javaslására.

- 44** A Bizottság 2023. évi iránymutatása aláhúzza: követendő példaként kell tekinteni az olyan figyelemfelhívó külső kommunikációs stratégiára, amely egyértelművé teszi, hogy a visszaélések bejelentése a csalásmegelőzés fontos eszköze, és amely hangsúlyozza a szankciókat mint a potenciális csalók elrettentésének módját. Bár az általunk felkeresett tagállamokban nem folytattak célzott külső csalásellenes kampányokat az RRF-fel kapcsolatban, mégis találtunk követendő gyakorlatokat Olaszországban, Romániában és Spanyolországban ([3. háttérmagyarázat](#)).

3. háttérmagyarázat

A nyilvánosság mint a csalástól visszatartó erő

Olaszország

A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek valamennyi projektje elérhető az Italia Domani [honlapon](#), ahol nyilvánosságot kap a Guardia di Finanza-val kötött egyetértési megállapodás is. A honlap felhívja a figyelmet az olasz gazdasági rendőrséggel fennálló partnerségre, ami visszatartó erővel bírhat, és egyértelművé teszi, hogy mely szervnek kell jelenteni a csalásgyanús eseteket.

Spanyolország

A [nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terv honlapján](#) külön rész foglalkozik a csalások bejelentésével, és itt egy link mutat az [Infofraude](#) honlapra, amely a spanyol csalás elleni koordinációs szolgálat (AFCOS) által létrehozott, az európai alapokkal kapcsolatos jogsértésekre vonatkozó visszaélések bejelentésének csatornája.

Románia

A koordináló szerv által kidolgozott, a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terven belül a csalás, a korrupció és a kettős finanszírozás megelőzésére vonatkozó tudatosságnövelő tervet 2025 májusában tették közzé [online](#). A terv felhívja a figyelmet a csalások és a korrupció kockázataira, valamint a modern technológiák alkalmazására a csalásfelderítés terén. Hangsúlyozza továbbá a nemzeti és európai intézmények közötti együttműködést a határokon átnyúló csalások kezelése érdekében, a köztisztviselőket, a kedvezményezetteket és a nyilvánosságot célzó különböző kommunikációs csatornákon, többek között weboldalakon, közösségi médián és műhelytalálkozókön keresztül.

A végrehajtó szervek csalásmegelőzési intézkedéseket állapítottak meg, és két kiválasztott tagállamban átfogó ellenőrzéseket végeznek a csalások felderítése érdekében

A végrehajtó szervek megállapítottak RRF-re vonatkozó csalásmegelőzési intézkedéseket, de többnyire csak az első kifizetési kérelmet követően

- 45** Az RRF finanszírozási megállapodása előírja a tagállamok számára, hogy hajtsanak végre megfelelő csalásmegelőzési intézkedéseket. A 2023. évi bizottsági iránymutatás leszögezi, hogy az intézkedéseknek legyen része a csalás elleni politikák rendszeres frissítése és a csaláskockázat-értékelések elvégzése. Értékeljük, hogy az általunk felkeresett tagállamok kiválasztott végrehajtó szervei végrehajtották-e ezeket az intézkedéseket ([2. táblázat](#)).

2. táblázat | A végrehajtó szervek csalásmegelőzési intézkedései

Tagállam	Végrehajtó szerv	Csalás elleni politikák	Csaláskockázat-értékelés
Dánia	Környezetvédelmi	●	X
	Energiaügyi	●	X
Olaszország	Turisztikai	✓	✓
	Környezetvédelmi	✓	✓
Románia	Közlekedési	✓	✓
	Energiaügyi	✓	✓
Spanyolország	Ökológiai	✓	✓
	Természettudományos	✓	✓

✓ - Megvalósult; X - Nem valósult meg; ● - Részben megvalósult

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság iránymutatása és a tagállamoktól kapott információk alapján.

46 Ha létezik hivatalosan megfogalmazott politika az RRF-fel kapcsolatos csalás ellen, az jelzi, hogy a végrehajtó szervek elkötelezettek a csalás elleni küzdelemben. Az ilyen politikának konkrétan tartalmaznia kell egy olyan stratégiát, amely a csalás elleni keret kifejlesztésére irányul. A keret része lehet például a képzés, az adatbányászati eszközök használata, a visszaélés-bejelentés eljárásai, a korrekciós intézkedések, a bejelentési eljárások, a csalásra utaló figyelmeztető jelzések használata az irányítás ellenőrzése során, valamint a csalás elleni küzdelemmel kapcsolatos felelősségi körök kijelölése. Megállapítottuk, hogy valamennyi kiválasztott végrehajtó szerv kialakított csalás elleni politikát, bár **Dániában** ez csak részlegesen történt meg, mivel a dán politika híján van az olyan elemeknek, mint figyelmeztető jelzések használata az ellenőrzések során, illetve a csalás elleni küzdelemmel kapcsolatos felelősségi körök egyértelmű kijelölése. A nyolc szerv közül négy esetben azonban a politikát csak azt követően dolgozták ki, hogy az első kifizetési kérelmet benyújtották a Bizottságnak (**7. ábra**).

7. ábra | Az RRF csalás elleni politikáinak ütemezése

Első kifizetési kérelem
annak megjelölésével, hogy milyen típusú az intézkedés:
beruházás/ támogatás odaítélése/ szerződéskötés

Csalás elleni stratégia

Végrehajtó szerv

Nyolc szakpolitikából négyet csak azt követően dolgozták ki, hogy az első kifizetési kérelmet elküldték a Bizottságnak

Az RRF csalás elleni politikájának meghatározása és az első kifizetési kérelem között eltelt idő (hónap)

Dánia	Energiaügyi	2024. március	2022. december	○	15 ◆
	Környezetvédelmi	2024. március	2022. december	○	15 ◆
Olaszország	Turisztikai	2022. július	2021. december	○	7 ◆
	Környezetvédelmi	2022. június	2022. június	0	◆
Románia	Energiaügyi	2024. június	2022. december	○	18 ◆
	Közlekedési	2023. november	2023. december	-1	◆
Spanyolország	Ökológiai	2022. február	2022. november	-9	◆ ○
	Természettudományos	2021. december	2022. november	-11	◆ ○

Forrás: Európai Számvevőszék a tagállamoktól kapott bizonyítékok alapján.

47 A csaláskockázat-értékelés megállapítja, hogy a meglévő belső kontrollok megfelelően kezelik-e a csalási kockázatokat, és meghatározza, hogy mely területeken van szükség további kontrollokra (**3. táblázat**).

3. táblázat | A csaláskockázat-értékelés hatóköre

A projekt megvalósítási szakasza	Kezelendő kockázatok
A projekt/pályázók kiválasztása	Összeférhetetlenség az értékelő testületen belül
	Pályázók hamis nyilatkozatai
	A kettős finanszírozás kockázata
Projektmegvalósítás	Rejtett összeférhetetlenség
	Közbeszerzési kockázatok: megvesztegetés és visszafolyatás, az előírt versenyeljárások kikerülése vagy manipulálása, ajánlattétel összejátszással, hibás árképzés
	A költségigénylések manipulálása
	Termék le nem szállítása vagy más termék szállítása
	A meglévő szerződések módosításai
Igazolás és kifizetések	Hiányos vagy nem megfelelő kiadás-irányítási és -ellenőrzési eljárások
	Összeférhetetlenség a végrehajtó szervezeten belül

Forrás: A csaláskockázatok értékelése, valamint hatékony és arányos csalásellenes intézkedések, Európai Bizottság, 2014.

- 48** Megállapításunk szerint a tagállamok általában tisztában voltak a csaláskockázat-értékelés elvégzésére vonatkozó kötelezettségükkel. Felmérésünk szerint a válaszoló végrehajtó szervek 80%-a végez csaláskockázat-értékelést az RRF intézkedéseire vonatkozóan.
- 49** Az általunk felkeresett tagállamokat illetően azt állapítottuk meg, hogy **Olaszországban, Romániában és Spanyolországban** a végrehajtó szervek a Bizottság csaláskockázati modelljét alkalmazták (**3. táblázat**). Egy romániai végrehajtó szerv kivételével a csaláskockázat-értékeléseket nem az RRF kezdetétől fogva végezték, hanem csak a Bizottság PFIU-ellenőrzését követően, és a legtöbb esetben bizottsági ajánlásra reagálva. **Dániában** a végrehajtó szervek nem használták a bizottsági vagy valamely ahhoz hasonló csaláskockázati modellt, és nem kezelték megfelelően a **3. táblázatban** említett kockázatokat. Dániában az értékelések főként általános kockázatokat említenek, például az egyértelmű szabályozási keret hiányát és a folyamatok összetettségét, konkrét csalási kockázatokat viszont kevésbé.

A négy kiválasztott tagállam közül kettőben a végrehajtó szervek átfogó ellenőrzéseket végeznek a csalások felderítésére

- 50** Az RRF finanszírozási megállapodásainak 4.2. fő követelménye ([1. ábra](#)) értelmében a végrehajtó szerveknek ellenőrizniük kell, hogy nem történt-e csalás. A Bizottság 2023. évi iránymutatása azt javasolja, hogy dokumentált eljárások és részletes ellenőrző listák használatával csökkentsék a csalás kockázatát és biztosítsák a vonatkozó uniós és nemzeti jogszabályoknak való megfelelést. Értékeljük az ilyen intézkedések tagállamok általi végrehajtását.
- 51** A [4. táblázat](#) bemutatja, hogy az általunk felkeresett négy tagállam kiválasztott végrehajtó szervei alkalmazták-e a fő csaláskockázati területekre kiterjedő egyedi ellenőrzőlistákat, és beépítették-e a Bizottság által rendelkezésre bocsátott csaláskockázati mutatókat⁷ közbeszerzési ellenőrzéseikbe, mivel ezen a területen jelentős lehet a csalások pénzügyi hatása.

---

⁷ Tájékoztató az ERFA-val, az ESZA-val és a Kohéziós Alappal kapcsolatos csalásmutatókról, Európai Bizottság, 2009.

4. táblázat | A végrehajtó szervek ellenőrzései a fő csalási kockázatokra vonatkozóan

Végrehajtó szerv	Ellenőrzőlista a támogatások odaítéléséről	Ellenőrzőlista a kiadások jogszerűségéről és szabályszerűségéről	Helyszíni ellenőrzések ellenőrzőlistája	Közbeszerzési ellenőrzőlista csalási mutatókkal
Dánia				
Környezetvédelmi	✓	✓*	X	X
Energiaügyi	✓	✓*	X	X
Olaszország				
Turisztikai	✓	✓	✓	✓
Környezetvédelmi	✓	✓	✓	✓
Románia				
Közlekedési	✓	✓	✓	✓
Energiaügyi	✓	✓	✓	✓
Spanyolország				
Ökológiai	●**	✓	✓	●**
Természettudományos	●**	✓***	X	●**

* A kedvezményezettek által készített saját, illetve külsővel készített ellenőrzési jelentések

** Az IGAE hatálya alá, részben pedig a végrehajtó szervek hatálya alá tartozik

*** Teljes mértékben az alsóbb szintű végrehajtó szervekre ruházva

✓ - Megvalósult; X - Nem valósult meg; ● - Részben megvalósult

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság iránymutatása és a tagállamoktól kapott információk alapján.

52 Romániában és Olaszországban a végrehajtó szervek hasonló megközelítést követnek, mint a strukturális alapok kezelése esetében, rendszeres és kockázatalapú adminisztratív ellenőrzéseket alkalmaznak a csalás tekintetében, valamennyi kockázati területre kiterjedően. **Romániában** a végrehajtó szervek külön ellenőrzőlistákat dolgoztak ki kifejezetten a közbeszerzési szerződések csalási mutatóira vonatkozóan. Hasonlóképpen **Olaszországban** csalási mutatókat építettek be a közbeszerzési ellenőrzőlistákba, és egyes végrehajtó szervek további ellenőrzéseket is végeznek az olasz pénzügyi rendőrség által rendelkezésre bocsátott csaláskockázati ellenőrzőlista segítségével.

- 53 Spanyolországban** a közbeszerzésekkel és szerződés-odaítélésekkel kapcsolatos ellenőrzések tekintetében a végrehajtó szervek általában teljes mértékben az állami szektor belső ellenőrző szerve – a spanyol központi kormányzat általános ellenőre (IGAE) – által végzett ellenőrzésekre támaszkodnak. Megállapítottuk, hogy az IGAE nem fedi le az összes közbeszerzést az RRF-ben, de ezt részben ellensúlyozták a végrehajtó szervek által végzett szűrőpróbaszerű ellenőrzések. Az RRF keretében az IGAE-nek a nemzeti szerepéhez képest további felelőssége is van: a bizottsági iránymutatásban szereplő csalási mutatók (figyelmeztető jelzések) alkalmazásával felderíti a szerződéskötési eljárás során elkövetett csalásokat. Noha az IGAE-t jogszabály kötelezi arra, hogy ellenőrizze a megbízatása körébe tartozó valamennyi szempontot, és jelentse a meg nem felelés minden esetét, mégsem használ külön ellenőrzőlistát a közbeszerzésre vonatkozóan. Ellenőrzési nyomvonal hiányában nem tudtuk megvizsgálni sem az elvégzett ellenőrzések kiterjedését, sem a teljeskörűségüket.
- 54 Dániában** a végrehajtó szervek végzik a támogatás odaítélésének szakaszában és a kifizetés előtt ellenőrzéseket, de nem a csalási mutatók tekintetében. Nincsenek előírva sem kötelező közbeszerzési ellenőrzések, sem helyszíni ellenőrzések.

Összességében az ellenőrző szervek megfelelő rendszerellenőrzéseket végeznek a végrehajtó szerveknél

- 55** Az RRF finanszírozási megállapodásának feltételei szerint az ellenőrző szerveknek a csalás kockázatát mind rendszerellenőrzések révén, mind a beruházásokkal és reformokkal kapcsolatos konkrét esetek ellenőrzése révén kell kezelniük. Amint az [5. táblázat](#) mutatja, a négy kiválasztott tagállamból háromban az ellenőrző szervek a rendszerellenőrzések során megfelelően lefedik a csalás elleni rendszerek fő elemeit.

5. táblázat | Mire terjednek ki az ellenőrző szervek vizsgálatai (rendszerellenőrzéseknél)

Rendszerkomponens	Dánia	Olaszország	Románia	Spanyolország
A végrehajtó szerveknél végzett rendszerellenőrzések				
A munkatársak csalással kapcsolatos tudatossága és ilyen irányú képzése	✓	✓	✓	✓
A csaláskockázat-értékelés fejlesztése	●	✓	✓	✓
Csaláskockázati mutatók (figyelmeztető jelzések) alkalmazása a végrehajtó szervek által végzett ellenőrzések részeként	X	✓	✓	✓
Csalásbejelentési eljárások	●	✓	✓	✓
Korrektív eljárások	X	✓	✓	✓
A koordináló szervnél végzett rendszerellenőrzések				
A végrehajtó szervek csalás elleni intézkedéseinek koordinálása és nyomon követése	X	✓	✓	X

✓ - Megvalósult; X - Nem valósult meg; ● - Részben megvalósult

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság 2023. évi iránymutatása alapján.

56 Olaszországban, Romániában és Spanyolországban az ellenőrző szervek ugyanazt a megközelítést alkalmazzák a végrehajtó szervek rendszerellenőrzései alkalmával, mint az uniós strukturális alapok esetében. Ezek során külön kérdéseket fogalmaznak meg a csalás témakörében, a Bizottság 2023. évi iránymutatásában foglalt követendő gyakorlatok alapján. E három ország közül azonban csak **Olaszországban** és **Romániában** vizsgálják átfogóan a koordináló szerv koordináló és nyomonkövetési szerepét. Ezzel szemben **Spanyolországban** 2025 júniusáig nem végeztek ellenőrzést a koordináló szervnél, elsősorban azért nem, mert annak korlátozott a feladatköre.

57 Dániában a kifizetési kérelem benyújtása előtt az ellenőrző szerv kombinált rendszer- és szabályszerűségi ellenőrzéseket végez. A rendszerellenőrzés kiterjed arra, hogy elégséges-e a belső kontrollok csalás- és korrupciómegelőző funkciója. A 2023. évi bizottsági iránymutatással ellentétben azonban nem teszteli sem a figyelmeztető jelzések alkalmazását, sem a korrekciós intézkedésekre vonatkozó eljárásokat. Mindazonáltal 2024-ben az ellenőrző szerv tematikus ellenőrzéssel győződött meg arról, hogy a végrehajtó szervek a Bizottság PFIU-ellenőrzésében ajánlottaknak megfelelően bevezették a koordináló szerv csalás elleni és korrupcióellenes politikáját ([1. háttérmagyarázat](#)).

A tagállamok névtelen csalásbejelentési csatornákat hoztak létre

58 A tagállami hatóságok a csalásbejelentő rendszerek és a visszaélések bejelentésére szolgáló egyéb mechanizmusok révén tudomást tudnak szerezni a más kontrollok által nem észlelt lehetséges csalásokról. Több tanulmány⁸ szerint is ezek a módszerek tekinthetők a legfontosabb csalásbejelentési forrásnak. A visszaélések bejelentésére szolgáló csatornáknak biztonságosnak, hozzáférhetőnek és bizalmasnak kell lenniük, hogy az egyén a megtorlástól való félelem nélkül jelenthesse a csalás gyanúját. A hatóságoknak ki kell vizsgálniuk a bejelentéseket, és szabálytalanság vagy pénzeszközökkel való visszaélés feltárása esetén lépéseket kell tenniük.

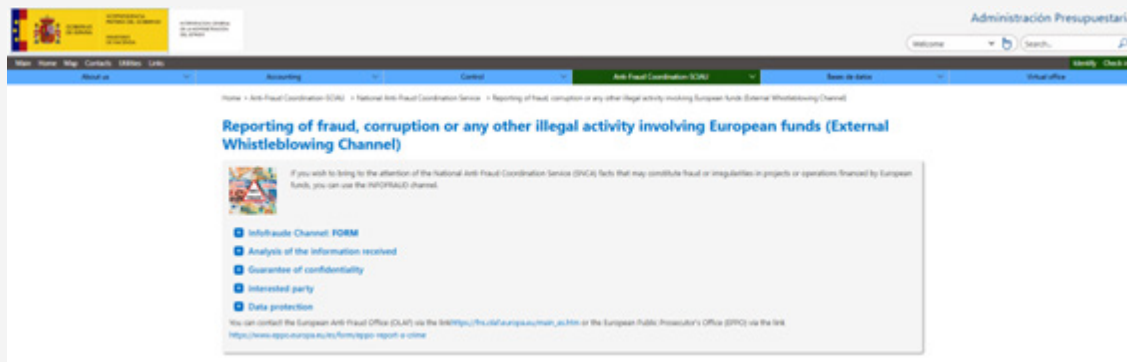
59 Összességében az általunk felkeresett tagállamokban azt állapítottuk meg, hogy az RRF-et végrehajtó szervek egyértelmű bejelentési csatornákat hoztak létre, amelyek révén az egyén a személyazonosságának védelme mellett jelentheti be a visszaélést. Az általunk megvizsgált nyolc végrehajtó szerv közül hétnél áll rendelkezésre a visszaélések névtelen bejelentésének lehetősége; egy **romániai** végrehajtó szerv volt a kivétel, de ellenőrzésünket követően ez a szerv is bevezette ezt az opciót. Emellett a **spanyol** hatóságok egy olyan nemzeti platformot hoztak létre, amelyen az összes uniós alap tekintetében lehet visszaéléseket bejelenteni ([4. háttérmagyarázat](#)).

---

⁸ Association of Certified Fraud Examiners, Inc., *Occupational Fraud 2024: A Report to the Nations*, 13. ábra.

4. háttérmagyarázat

INFOFRAUDE – Nemzeti visszaélés-bejelentő csatorna Spanyolországban

Spanyolországban a spanyol csalásellenes koordinációs szolgálat (SNCA)⁹ 2017-ben olyan nemzeti platformot hozott létre, amelyen az összes uniós alap tekintetében lehet **visszaéléseket bejelenteni**. E platform mellett a végrehajtó szervek saját bejelentési csatornákat is biztosítanak, például külön e-mail-címeket és online postafiókokat, és belinkelik az SNCA által kezelt fent említett nemzeti külső platformot is. A végrehajtó szervek lehetővé teszik az anonim bejelentéseket, és a nemzeti szabályozással összhangban garantálják a bejelentők személyazonosságának védelmét.

- 60** Megállapítottuk, hogy hiába áll rendelkezésre számos csatorna a visszaélések bejelentésére, az RRF végrehajtási időszakának lejárta előtt egy évvel a kiválasztott végrehajtó szervek ezeken a csatornákon keresztül mégsem kaptak bejelentéseket RRF-vonatkozású csalásokról. Nem találtunk bizonyítékot arra, hogy a hatóságok megvizsgálták volna e kihasználatlanság lehetséges okait.

⁹ <https://www.aei.gob.es/sobre-aei/planes-aei/plan-medidas-antifraude>.

Számos tagállam nem használja ki teljes mértékben az adatbányászati eszközöket a csalások felderítésére

- 61** A Bizottság az iránymutatásában adatelemzési és adatbányászati technikák alkalmazását ajánlja a projekt teljes végrehajtási ciklusa során annak felderítésére, hogy mely intézkedéseknek potenciálisan nagy a kockázata, és hogy melyek a figyelmeztető jelzés alkalmazására okot adó helyzetek. Az [RRF-rendelet](#) értelmében a Bizottság a tagállamok rendelkezésére bocsátott egy adatbányászati eszközt¹⁰, az Arachnét, amelyet eredetileg a kohéziós politika területére fejlesztettek ki. Az Arachne számos forrásból használ fel adatokat, és külön csalási kockázati mutatókat tartalmaz ([II. melléklet](#)). A kohéziós területen elkövetett csalásokról szóló különjelentésünkben¹¹ kiemeltük, hogy a tagállamok nem használják ki teljes mértékben az Arachnét a csalások felderítésére.
- 62** Bár a Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy építsék be az Arachnét az RRF-re vonatkozó ellenőrzéseikbe, annak használata jelenleg uniós szinten nem kötelező. Felmérésünkben a válaszadó 86 ellenőrző és végrehajtó szerv 65%-a számolt be arról, hogy használja az Arachnét; 16%-uk más, nemzeti eszközt használ; a fennmaradó 19% pedig nem használ adatbányászati eszközöket a csalások felderítésére. Az [átdolgozott költségvetési rendelet](#) értelmében az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság kötelezettséget vállalt arra, hogy megvizsgálja és újra megvitatja egy egységes adatbányászati eszköz kötelező használatát a 2027 utáni többéves pénzügyi keretre nézve¹².
- 63** Az általunk felkeresett tagállamok közül három – **Dánia, Olaszország és Románia** – az Arachnét használja elsődleges eszközként. Amint a [6. táblázat](#) bemutatja, csak **Olaszország** használja ki azt teljes mértékben. Részletesebb adatokat erről a [II. melléklet](#) közöl.

---

¹⁰ Az [RRF-rendelet](#) 22. cikkének (4) bekezdése.

¹¹ [06/2019. sz. különjelentés](#): „A csalások kezelése az uniós kohéziós kiadások terén”, 36–39. bekezdés.

¹² [MELLÉKLET A JOGALKOTÁSI ÁLLÁSFOGLALÁSHOZ – 2022/0162\(COD\) – A költségvetési rendelet módosításai \(átdolgozás\)](#).

6. táblázat | Az Arachne használatának átfogó értékelése

	Dánia	Olaszország	Románia
Rendelkezésre áll iránymutatás a használatára vonatkozóan			
Előzetes/utólagos ellenőrzésekhez használják			
Valamennyi illetékes munkatárs használhatja			
Pontos és elegendő adat kerül bele			

 Általában véve pozitív Volt haladás, de javításra szorul

Forrás: Európai Számvevőszék, a tagállamoktól kapott információk alapján.

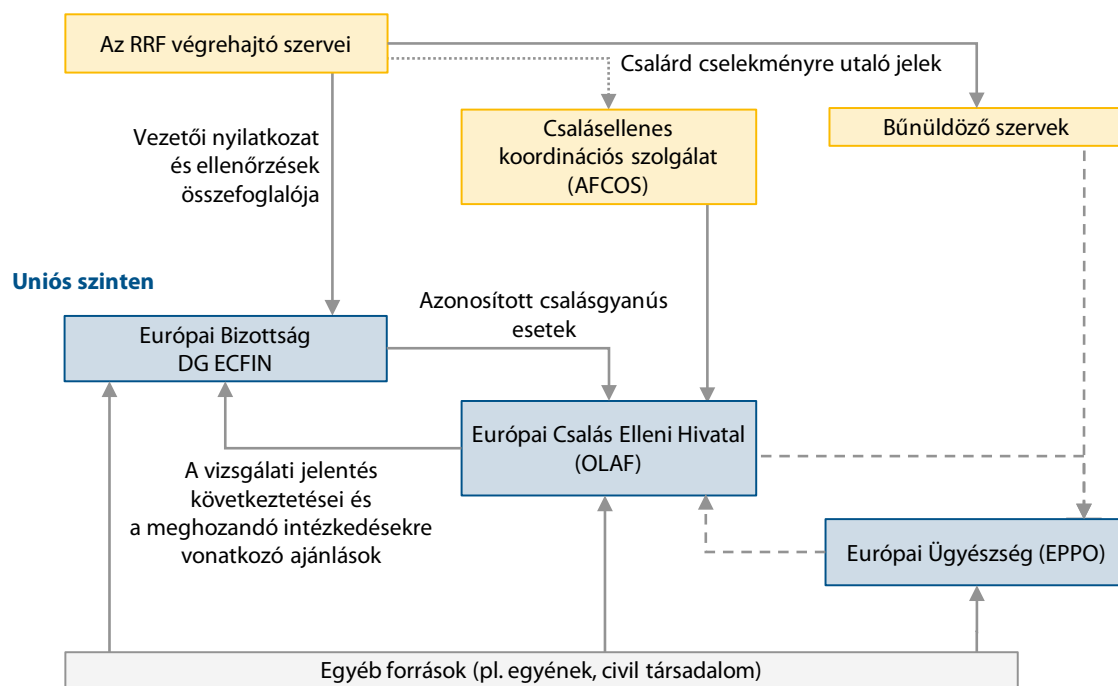
64 Spanyolországban a nemzeti ellenőrző szerv ugyan alkalmanként használja az Arachnét kiegészítő vizsgálatokhoz, a végrehajtó szervek viszont nem az Arachnét, hanem egy nemzeti kockázatértékelési eszközt, a Minervát használják. A Minervát azonban az összeférhetlenség elemzésére alakították ki. Mivel a csalási kockázatok köre sokkal szélesebb, mint az összeférhetlenségeké, véleményünk szerint a Minerva nem válthatja ki az Arachnét a csalás kockázatának feltárásában.

Az, hogy az RRF-vonatkozású csalásokról hiányosak az adatok, illetve a visszafizettetési szabályok hiányosságai gyengíthetik az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét

- 65** A csalások előfordulási gyakoriságára vonatkozó információknak segíteniük kell a Bizottságot és az uniós alapok más kezelőit az átfogó csaláskockázat-értékelések elvégzésében, valamint a csalás megelőzésére és felderítésére irányuló kontrollok meghatározásában és alkalmazásában.
- 66** Uniós szinten a feltárt RRF-vonatkozású csalási ügyekre vonatkozó információk bejelentésére három különböző csatorna áll rendelkezésre: kettő a Bizottság szerveihez (DG ECFIN és OLAF), egy pedig az Európai Ügyészséghez fut be (**8. ábra**). Értékeljük, hogy ezek a bejelentési mechanizmusok megbízható információkat nyújtanak-e a Bizottságnak az RRF-vonatkozású csalások általános előfordulási gyakoriságáról.

8. ábra | Az RRF bejelentési csatornái

Tagállami szint

Forrás: Európai Számvevőszék, a tagállamoktól és a Bizottságtól kapott információk alapján.

67 Fontos elem a csalás hatásának korrekciója is, mind az eredményes csalás elleni keret, mind az Unió pénzügyi érdekeinek védelme szempontjából. Alapvető eszköz a források visszaszerzése a csalás elkövetőitől, ez biztosítja, hogy az uniós forrásokból ne finanszírozzanak csalárd projekteket, és ez tartja vissza a finanszírozás kedvezményezettjeit attól, hogy további csalásokat kövessenek el. Értékeljük, hogy az RRF-vonatkozású csalásokra kidolgozott bizottsági és tagállami korrekciós intézkedések elegendőek-e az Unió pénzügyi érdekeinek védelméhez. A bejelentés és a korrekciós intézkedések értékeléséhez az európai strukturális és beruházási alapok gyakorlatán alapuló saját kritériumainkat alkalmaztuk, mivel úgy ítéljük meg, hogy a Bizottság RRF-iránymutatása nem fedi le kellőképpen ezt a területet.

A tagállamok a vezetői nyilatkozatban nem jelentenek be minden olyan csalásgyanús esetet, amely érintheti az Unió pénzügyi érdekeit

Az RRF-vonatkozású csalások mértéke nem becsülhető meg pontosan

- 68** A tagállamoknak minden kifizetési kérelemhez csatolniuk kell egy vezetői nyilatkozatot, amely biztosítja, hogy a benyújtott információk teljes körűek, pontosak és megbízhatóak, valamint hogy a pénzeszközöket az összes alkalmazandó szabállyal összhangban kezelték, beleértve a csalással kapcsolatos szabályokat is¹³. Az RRF finanszírozási megállapodása előírja a tagállamok számára, hogy gondoskodjanak minden csalási eset megfelelő bejelentéséről. Az RRF-ről szóló jogszabályokban szereplő konkrét követelmények híján, a Bizottság 2023. évi iránymutatása azt javasolja, hogy a csalási eseteket jelentsék be a „felelős kontrollszerveknek”, vagyis a nemzeti hatóságoknak és az OLAF-nak, valamint tüntessék fel őket a vezetői nyilatkozatban és az ellenőrzések összefoglalójában.
- 69** Megállapításunk szerint az általunk felkeresett négy tagállam közül három e javaslat szerint jár el. **Románia** és **Spanyolország** rendelkezik eljárásokkal a csalásgyanús esetek OLAF-nak történő bejelentésére a csalásellenes koordinációs szolgálaton keresztül, míg **Dánia** ezt az ellenőrző szervén keresztül teszi. **Olaszország** közvetlenül az Európai Ügyészségnek jelenti be az eseteket, az OLAF-nak viszont nem. A felmérésünkre válaszoló RRF-et végrehajtó szervek 58%-a nyilatkozott úgy, hogy a csalásgyanús eseteket az OLAF-nak jelentenék.
- 70** Korábbi jelentéseinkben kiemeltük, hogy a kohéziós politikai alapokkal összehasonlítva az RRF forrásaival kapcsolatos csalások bejelentése nem egységes és nem centralizált¹⁴, mivel a jogalap nem írja elő a tagállamok számára, hogy a csalásgyanús eseteket egy integrált informatikai rendszerben, például a szabálytalanságkezelő rendszerben jelentsék be, hanem azokat a vezetői nyilatkozatban kell bejelenteniük. Észrevételeztük továbbá, hogy nem világos, mikor kell bejelenteni egy csalásgyanús esetet, hogy van-e bejelentési küszöbérték, és hogy az egyes esetekre vonatkozóan milyen standard információkat, például korrekciós intézkedéseket kell bejelenteni¹⁵.

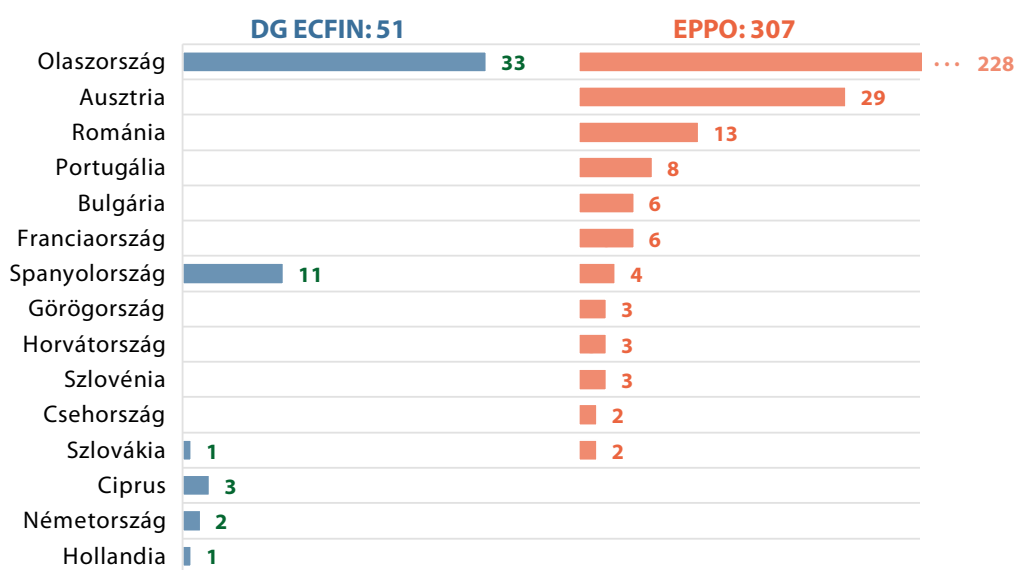
¹³ Az RRF-rendelet 22. cikke (2) bekezdése c) pontjának i. alpontja.

¹⁴ A 2022. évi és 2023. évi éves jelentés, a 02/2025. sz. áttekintés, valamint a 07/2023. sz. különjelentés 80–81. bekezdése.

¹⁵ Uo.

71 A Bizottság monitoringrendszer nem tesz különbséget a csalásyanús esetek és az egyéb szabálytalanságok között, ami megnehezíti, hogy pontos áttekintésünk legyen valamennyi RRF-vonatkozású csalásyanús esetről. A vezetői nyilatkozatokra vonatkozó elemzésünk szerint az RRF 2021-es kezdetétől 2024 végéig hat tagállam 51 csalásyanús esetet jelentett be a DG ECFIN-nek (**9. ábra**).

9. ábra | A DG ECFIN-nek (a vezetői nyilatkozatokban) és az Európai Ügyészségnek bejelentett csalási ügyek, 2021–2024

Forrás: Európai Számvevőszék, a vezetői információk elemzése és az Európai Ügyészség adatai alapján.

72 Ez a szám jelentősen alacsonyabb, mint az Európai Ügyészség által vizsgált ügyek száma. **2024. évi éves jelentésében** az Európai Ügyészség arról számolt be, hogy az RRF kezdete óta 307 RRF-vonatkozású csalási ügyet vizsgált ki: ezek közül 32 ügy lépett tárgyalási szakaszba, 80 személyt helyeztek vád alá, és két ügyben született büntetőjogi felelősséget megállapító ítélet. A két szám közti különbséget részben az magyarázhatja, hogy a tagállamok a vezetői nyilatkozatban nem jelentenek be minden olyan csalásyanús esetet, amely érintheti az Unió pénzügyi érdekeit, és hogy egyes tagállamok csak a vádemelés megkezdését követően jelentik be a csalási eseteket.

73 Az **OLAF 2023. évi éves jelentése** nem említett RRF-vonatkozású csalási ügyekben folyamatban lévő vizsgálatokat. Az **OLAF 2024. évi éves jelentése** 95 olyan vizsgálatot említett, amelyet „Megosztott irányítás és RRF” terén indított, de nem tett különbséget a két terület között. Az OLAF tájékoztatása szerint 2025 áprilisáig 42 RRF-vonatkozású feltételezett szabálytalanságot vizsgált, de egyetlen vizsgálat sem zárult csalás gyanújának megállapításával. Az OLAF arról is tájékoztatott, hogy akkor is indíthat vizsgálatot, ha a projekt még nem része a Bizottságnak beküldött kifizetési kérelemnek, vagy ha azt később visszavonták.

- 74** A Bizottság csak olyan eseteket ismer el az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalási esetként, amelyek valamely kifizetési kérelemben szereplő projektekhez kapcsolódnak. Ebből adódóan a tagállamoknak nincs olyan kötelezettségük, hogy az esetleges csalás olyan eseteit is bejelentsék, amelyek a kifizetési kérelmekből a Bizottságnak való megküldés előtt visszavont projekteket érintenek. Ez az értelmezés eltér az Európai Ügyészség és a Bizottság által más uniós alapok, például az európai strukturális és beruházási alapok¹⁶ esetében alkalmazott értelmezéstől. Az előcsatlakozási politika tekintetében a Bizottság még szigorúbb megközelítést határozott meg: minden szabálytalanságot be kell jelenteni, azokat is, amelyeket a kifizetési kérelem Bizottsághoz történő benyújtása előtt feltártak és korrigáltak¹⁷.
- 75** Az általunk felkeresett négy tagállam koordináló szervei megerősítették nekünk, hogy a Bizottság értelmezésével összhangban a kifizetési kérelemben nem szereplő projektek kapcsán feltárt csalási eseteket általában nem jelentik be. Észrevételeztük, hogy Spanyolország és Olaszország a helyszíni vizsgálatunkat követően mégis bejelentett ilyen eseteket a Bizottságnak benyújtott vezetői nyilatkozatukban.
- 76** Véleményünk szerint a tagállamoknak az RRF-ből finanszírozni tervezett projekteket érintő valamennyi csalási esetet be kellene jelenteniük, függetlenül attól, hogy a projekt végül szerepelt-e a kifizetési kérelemben a mérföldkövek vagy célértékek teljesítésének bizonyítékeként. Így teljesebb képet lehetne kapni az RRF-vonatkozású csalások előfordulási gyakoriságáról.

Egyes tagállamok a csalásokat nem jelentik be rögtön azok észlelését követően a vezetői nyilatkozatokban

- 77** Az RRF jogi kerete ugyan tartalmaz rendelkezéseket a csalási ügyek vezetői nyilatkozatban történő bejelentésére vonatkozóan, de azt sem az [RRF-rendelet](#), sem a finanszírozási megállapodás, sem a bizottsági iránymutatás nem határozza meg, hogy a csalásfelderítési és -vizsgálati ciklus mely szakaszában kell bejelenteni egy esetleges csalási esetet a vezetői nyilatkozatban. Ezért nem egyértelmű, hogy akkor kell-e bejelenteni egy csalási esetet, amikor:
- az adminisztratív/irányítási ellenőrzések arra a következtetésre jutnak, hogy csalás gyanúja áll fenn;
  - a csalás gyanújáról tájékoztatták a nyomozó vagy bűnüldöző szerveket;

¹⁶ SWD(2021) 258, *Statistical evaluation of irregularities reported for 2020*, 3.3.4. szakasz.

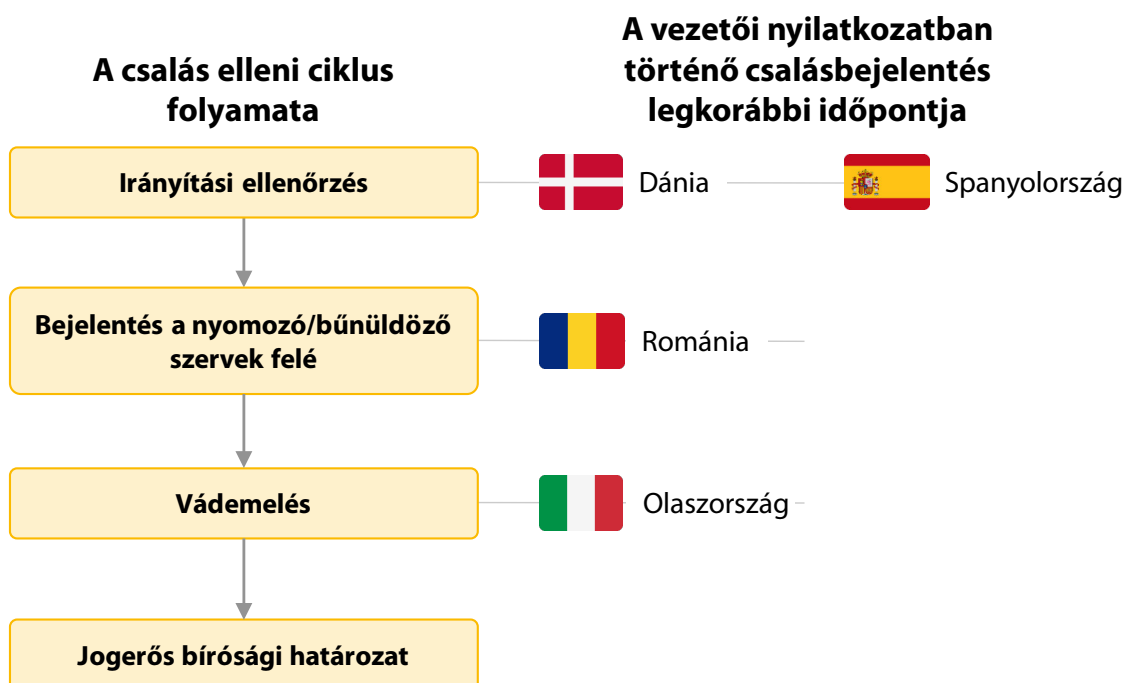
¹⁷ SWD(2024) 193, *Statistical evaluation of irregularities reported for 2023*, 5. szakasz.

- a vizsgálat megkezdődött;
- megtörtént a (hivatalos) vádemelés;
- megszületett a jogerős bírósági határozat.

Véleményünk szerint a tagállamoknak azonnal jelenteniük kell a csalás gyanúját, amint azt észlelték.

78 Az általunk felkeresett tagállamok különböző megközelítéseket alkalmaztak arra nézve, hogy mikor kell bejelenteni a csalás gyanúját – **10. ábra**.

10. ábra | Csalás gyanús esetek bejelentése

Forrás: Európai Számvevőszék, a tagállamoktól kapott információk alapján.

79 Látogatásaink eredményeként ezt követően mind a négy ország aktualizálta a csalás bejelentésére vonatkozó iránymutatását, de bejelentéseik továbbra is különböző időpontokban történnek ([5. háttérmagyarázat](#)).

5. háttérmagyarázat

Pozitív fejlemények a csalásbejelentés terén

Olaszország

2024 decembere óta az olasz koordináló szerv aktualizálta eljárásait, így már a vádemelés pillanata a legkorábbi olyan időpont, amikortól egy esetet csalásgyanúként lehet kezelni és a vezetői nyilatkozatban bejelenteni.

Spanyolország

2025 júliusában a spanyol koordináló szerv rögzítette az arra szolgáló eljárást, hogy a végrehajtó szervek által közölt csalásgyanús esetek biztosan belekerüljenek a vezetői nyilatkozatba. Ezt az eljárást első alkalommal a Bizottságnak 2024 decemberében megküldött vezetői nyilatkozatnál alkalmazták.

Dánia

2025 májusában a koordináló szerv felülvizsgálta az eljárást, így az most megemlíti, hogy a végrehajtó szervezeteknek nemcsak az ellenőrző szervezet, hanem a koordináló szervezet is értesíteniük kell a csalásgyanús esetekről.

Románia

2025 augusztusában a koordináló szerv aktualizálta eljárását, így az most kötelezi az RRF-et végrehajtó szervezeteket, hogy a vezetői nyilatkozatban jelentsék be a kifizetési kérelemben szereplő célértékekhez és mérföldkövekhez kapcsolódó csalásgyanús eseteket.

Az RRF utolsó kifizetéseit követően nem lesz kötelező csalásbejelentő csatorna a Bizottság felé

- 80** Míg a finanszírozási megállapodások értelmében a tagállamok az RRF lejárta után továbbra is felelősek lesznek a csalásnyűs esetek bejelentéséért, az erre szolgáló fő mechanizmus – a vezetői nyilatkozatok – alkalmazását már nem követelik meg azután, hogy a Bizottságnak 2026 decemberében teljesítenie kell az utolsó kifizetést. Más uniós alapok esetében a tagállamoknak integrált inforatikai rendszer útján kell jelenteniük az OLAF-nak a szabálytalanságokat, beleértve a csalást is. Az RRF-rendelet ilyen követelményt nem tartalmaz. Az, hogy a finanszírozási megállapodás 2026 utánra nem ír elő strukturált mechanizmust a Bizottságnak történő bejelentésre vonatkozóan, jelentőséggel bír, mivel a legnagyobb beruházások az RRF végső időszakára vannak időzítve, így megnő annak a kockázata, hogy az utolsó RRF-kifizetést követően felmerülő, nagy pénzügyi hatással járó csalási eseteket nem jelentik be a Bizottságnak.
- 81** A Bizottságnak bejelentett csalási esetek számára és értékére vonatkozó adatok hiánya miatt a Bizottság kevésbé képes korrekciókat végrehajtani, és nyomon követni, hogy a tagállamok megfelelően visszafizették-e a pénzeszközöket a végső kedvezményezettekkel (**88.** bekezdés).

A tagállamok nem kötelesek visszatéríteni a visszafizettetett összegeket az uniós költségvetésbe, és a legtöbb visszafizettetésre az RRF végrehajtási időszaka után kerül sor

A tagállamok kötelesek visszafizettetni a csalárd módon felhasznált forrásokat a végső kedvezményezettekkel, de az uniós költségvetésbe visszafizetniük ezeket már nem kötelező

- 82** A csalási esetek kétféleképpen befolyásolhatják az RRF-ből a tagállamoknak nyújtott finanszírozást. Először is: egy bebizonyosodott csalás egy mérföldkő vagy célérték visszavonásához vezethet¹⁸. A gyakorlatban ennek kicsi a valószínűsége. Ennek az az oka, hogy a csalási ügyek többsége tekintetében, ha a csalást jogerős bírósági határozat erősíti meg, az már minden valószínűség szerint az RRF lejártát követően fog bekövetkezni (**86.** bekezdés). Az RRF-rendelet nem határoz meg pénzügyi következményeket arra az esetre, ha a visszavonásra az RRF-ből történő utolsó, legkésőbb 2026. december 31-i kifizetést követően kerül sor¹⁹. Ezért a Bizottságnak visszavonások kapcsán ezen időpont előtt kell korrekciós intézkedéseket hoznia.
- 83** Másodszor: az RRF-rendelet előírja a tagállamok számára, hogy korrigálják az egyes feltárt csalások hatását és tegyenek jogi lépéseket a források visszafizettetése érdekében²⁰. Nem határozza meg azonban, hogy a tagállamnak milyen típusú egyéb korrekciós intézkedéseket kell hozni: fel kell-e függeszteni a végső kedvezményezetteknek történő kifizetéseket, vagy vissza kell-e vonni az érintett projektet a Bizottságnak küldött kifizetési kérelemből. Más uniós alapok esetében alkalmaznak ilyen korrekciós intézkedéseket.

---

¹⁸ COM(2023) 545, Melléklet az RRF végrehajtásáról szóló bizottsági jelentéshez.

¹⁹ 02/2025. sz. áttekintés: „Teljesítményorientáltság, elszámoltathatóság és átláthatóság – a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hiányosságaiából levonható tanulságok”, 56. bekezdés.

²⁰ Az (EU) 2021/241 rendelet 22. cikke (2) bekezdésének b) pontja és 22. cikkének (5) bekezdése.

- 84** Az RRF finanszírozási megállapodásának értelmében a tagállamoknak vissza kell fizettetniük a forrásokat a végső kedvezményezettekkel. A tagállamok csak akkor kötelesek a visszafizettetett pénzüsszegeket visszatéríteni az uniós költségvetésbe, ha a Bizottság ezeket a visszafizetésekkel elégtelennek tartja²¹. Ez ugyan ösztönözheti a tagállamokat a források visszafizetésére, de ellentétes a más uniós alapok esetében alkalmazott megközelítéssel, ahol minden csalárd módon felhasznált forrást vissza kell téríteni az uniós költségvetésbe (pl. a kutatás területén), vagy vissza kell vonni és szabályszerűen felhasznált forrásokkal kell helyettesíteni (pl. a kohézió területén). Emellett a finanszírozási megállapodásokkal összhangban a közbeszerzés során elkövetett csalás esetében a tagállamoknak bizonyítaniuk kell a Bizottság felé, hogy csak a végső kedvezményezettől, vagyis az ajánlatkérő szertől szedtek be összegeket, de például a csalárd rendszerekben részt vevő, a kedvezményezettekkel szerződést kötő felektől nem²². Ez a korlátozás gyengítheti a visszafizetési kötelezettség visszatartó erejét.
- 85** Ezzel összefüggésben észrevételezzük, hogy bár a Bizottság nem ajánlotta ezt kifejezetten, a mintában szereplő négy tagállam egyike – **Olaszország** – más uniós alapok szokásos gyakorlatát alkalmazza, vagyis a Bizottságnak küldött kifizetési kérelemből visszavonja a folyamatban lévő csalásvizsgálat tárgyát képező projekteket. Emellett **Olaszországban** és **Spanyolországban** csalás gyanúja esetén jogszabályilag fel kell függeszteni a kedvezményezettek részére történő kifizetést.

A végső kedvezményezettektől a legtöbb visszafizetésre 2026 után kerül sor

- 86** A Bizottság úgy tájékoztatott bennünket, hogy általában meg kell várnia a jogerős bírósági határozatot, mielőtt bizonyítékot követelne meg a tagállamoktól arra vonatkozóan, hogy a csalás által érintett pénzeszközöket megfelelően visszafizették. A vádemelés és a jogerős bírósági határozat között hosszú idő telhet el. Mivel ellenőrzésünk időpontjáig nagyon kevés RRF-vonatkozású csalási ügy jutott el a bírósági határozatig, az Európai Ügyészség még nem rendelkezik adatokkal a nyomozás hosszáról a vádemeléstől a jogerős bírósági határozatig. Felmérésünk válaszadóinak többsége (71%) szerint a vizsgálat kezdetétől a jogerős bírósági határozatig 2–5 év, míg további 27% szerint több mint 5 év is eltelhet.

---

²¹ [C/2024/4618](#), A Bizottság közleménye – Iránymutatás a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekről, IV. melléklet.

²² [C/2024/4618](#), A Bizottság közleménye – Iránymutatás a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekről, V. szakasz, 18. o.

- 87** Az általunk felkeresett tagállamok közül **Olaszországban** a hatóságok úgy tájékoztattak, hogy 2024-ben a 2021. évi kifizetési kérelemben bejelentett projektekkel kapcsolatban indult vádemelési eljárás. Ennek alapján sok esetben az várható, hogy a csalást megerősítő jogerős bírósági határozat az RRF 2026 decemberi végét követően születik meg.
- 88** A Bizottság 2026. szeptember 30-a után már nem fog vezetői nyilatkozatokat kapni²³, pedig ez a tagállamok fő eszköze ahhoz, hogy a Bizottságot tájékoztassák az RRF keretében visszafizetett összegekről. Mivel a legtöbb csalással kapcsolatos korrekcióra ezen időpontot követően fog sor kerülni, az RRF-ből származó összegek visszafizetésének bejelentésére szolgáló strukturált mechanizmus hiányában fennáll annak a kockázata, hogy a Bizottság nem rendelkezik szükséges információkkal az ügyek nyomon követéséhez és következésképpen a források visszafizetéséhez, amennyiben a tagállami visszatérítés nem volt kellő mértékű (**81.** bekezdés).

A jelentést 2025. december 16-i luxembourgi ülésén fogadta el a Jan Gregor számvevőszéki tag elnökölte V. Kamara.

a Számvevőszék nevében

Tony Murphy
elnök

---

²³ COM(2025) 310, A Bizottság közleménye a Next Generation EU-ról.

Mellékletek

I. melléklet. Az ellenőrzésről

Bevezetés

A csalásra vonatkozó uniós jogszabályok

- 1) A csalás és az Unió pénzügyi érdekeit sértő minden egyéb jogellenes tevékenység elleni fellépés a Bizottság által képviselt Unió és a tagállamok közös felelőssége¹. Ez a kötelezettség valamennyi uniós bevételre és kiadási programra, valamint valamennyi szakpolitikai területre kiterjed.
- 2) Az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalás fogalma² olyan szándékos cselekményt vagy mulasztást jelent, amely a következőkhöz kapcsolódik:
  - olyan hamis, helytelen vagy hiányos nyilatkozatok vagy dokumentumok felhasználása vagy benyújtása, amelyek következménye az Unió költségvetéséből származó vagy az Unió kezelésében levő, illetve az Unió nevében kezelt költségvetésekből biztosított pénzeszközök vagy vagyoni eszközök hűtlen kezelése vagy jogellenes visszatartása;
  - információ elhallgatása és ezzel egy konkrét kötelezettség megszegése, az előbbiekkal megegyező következményekkel; vagy
  - az említett pénzeszközöknek az eredetileg megjelölt céltól eltérő célokra történő jogellenes felhasználása.

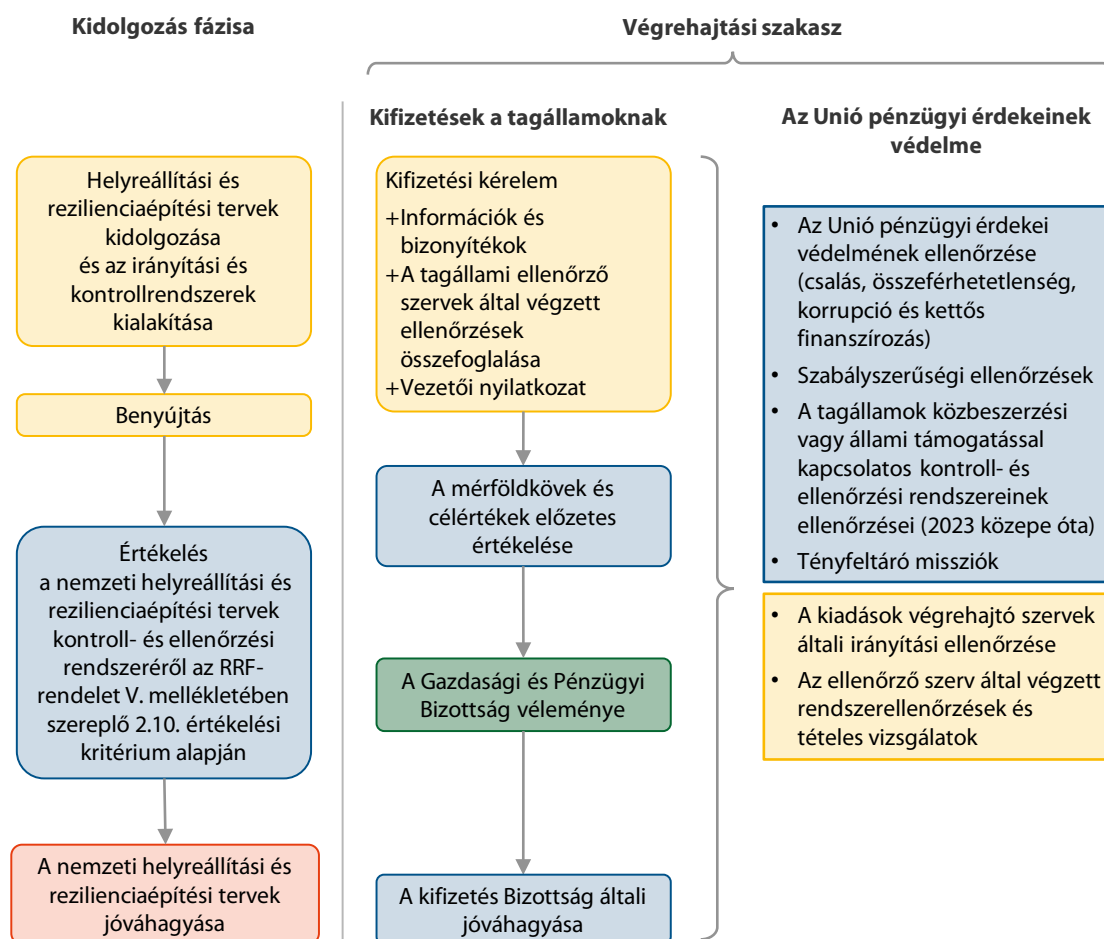
¹ Az EUMSZ 325. cikke.

² Az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről szóló (EU) 2017/1371 irányelv (a „PIF-irányelv”) 3. cikke.

Az RRF irányítási és kontrollrendszere az Unió pénzügyi érdekeinek csalással szembeni védelmére

- 3) Az RRF bizottsági és tagállami szintű célzott kontrollkeretrendszert követel meg, amely biztosítja az Unió pénzügyi érdekeinek csalással szembeni védelmét (1. ábra).

1. ábra | A Bizottság RRF-kontrollrendszerének elemei

- A tagállamok intézkedései
- Az Európai Bizottság intézkedései
- Az Európai Unió Tanácsának intézkedései
- A Gazdasági és Pénzügyi Bizottság intézkedései*

* A nemzeti közigazgatások és központi bankok vezető tisztviselőiből álló bizottság támogatja a tagállamok közötti szakpolitikai koordinációt

Forrás: Európai Számvevőszék.

A Bizottság csalás elleni kontrollkerete

- 4) A Bizottság felel az Európai Unió pénzügyi érdekeinek csalással szembeni védelméért. Része ennek megfelelő bizonyosság szerzése a tagállamoktól arra vonatkozóan, hogy rendszereik eredményesen biztosítják a csalás, a korrupció, az összeférhetetlenség (azaz a súlyos szabálytalanságok) és a kettős finanszírozás megelőzését, feltárását és korrekcióját³.
- 5) Az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét biztosító bizottsági kontroll-keretrendszerének az alkotóelemei többek között:
  - a tagállamok nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveinek értékelése, amely magában foglalja a tervekben felvázolt, csalás elleni kontrollrendszerek megfelelőségének ellenőrzését is;
  - a csalások megelőzésére, felderítésére és korrekciójára szolgáló tagállami kontrollrendszerekre, valamint a finanszírozási és hitelmegállapodásokban meghatározott feltételeknek való megfelelésre vonatkozó rendszerellenőrzések (az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére irányuló ellenőrzések).
- 6) A Bizottság csökkentheti az RRF-ből nyújtott tagállami támogatást (az odaítélt összeg csökkentésével vagy a már kifizetett források visszafizettetésével), ha azt állapítja meg, hogy:
  - a tagállam nem korigált az Unió pénzügyi érdekeit sértő valamely súlyos szabálytalanságot (beleértve a csalást is), vagy
  - súlyosan sérültek a finanszírozási vagy hitelmegállapodásokban meghatározott olyan kötelezettségek⁴, mint hogy megfelelő intézkedéseket kell hozni a csalás megelőzése, felderítése és korrekciója érdekében.
- 7) A Bizottság főigazgatója az éves tevékenységi jelentés keretében megbízhatósági nyilatkozatot nyújt be: a másik két megbízhatósági pillér mellett ez a jelentés a fő eszköze az arról történő tájékoztatásnak, hogy fennáll-e észszerű bizonyosság arra nézve, hogy sor került-e arányos csökkentésekre csalás vagy az RRF-finanszírozási megállapodásban foglalt valamely kötelezettség súlyos megsértése esetén.

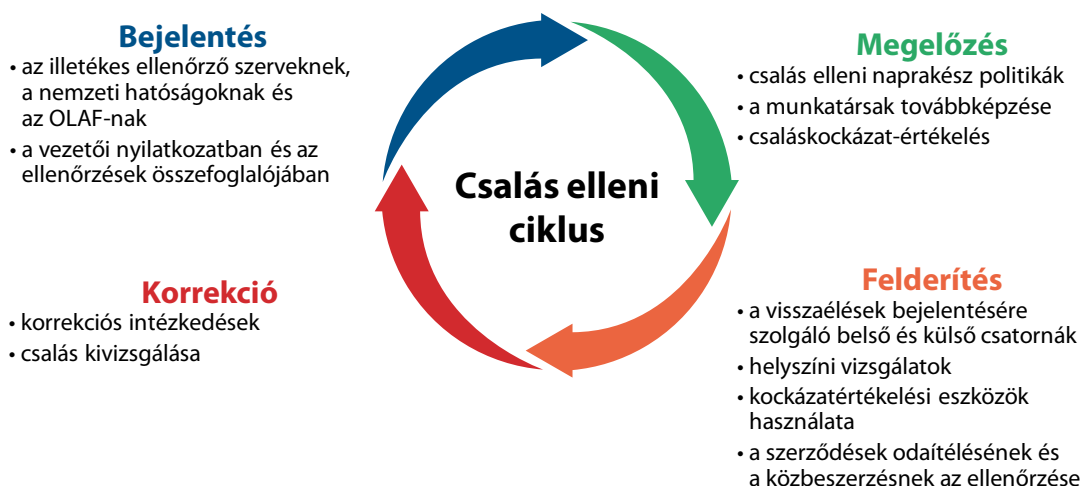
---

³ A költségvetési rendelet (54) preambulumbekzdése és 22. cikkének (1) bekezdése.

⁴ Uo., a 22. cikk (5) bekezdése.

- 8) A Bizottság 2023. évi csalás elleni stratégiája kiemeli a Bizottság elkötelezettségét amellett, hogy kockázatelemzés és az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét célzó ellenőrzések elvégzése révén tartósan megelőzze és felderítse az RRF-vonatkozású csalásokat⁵. A Bizottság az iránymutatásában azt javasolja, hogy a tagállami hatóságok tevékenysége terjedjen ki a csalás elleni küzdelem teljes ciklusára (2. ábra), amely felelőli a csalás megelőzését, felderítését, korrekcióját és bejelentését.

2. ábra | A csalás elleni küzdelem ciklusa

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság iránymutatása alapján.

A tagállamok csalás elleni kontrollkerete

- 9) A tagállamok kötelesek eredményes és hatékony belső kontrollrendszert működtetni, megfelelő intézkedéseket hozni a csalás megelőzésére, felderítésére és korrekciójára, valamint jogi lépéseket tenni a csalárd módon felhasznált források visszafizettetése érdekében⁶. E célból a tagállamok igénybe vehetik meglévő nemzeti irányítási és kontrollrendszereiket és kapcsolódó szerveiket, beleértve azokat is, amelyeket más uniós alapokhoz, például az európai strukturális és beruházási alapokhoz vesznek igénybe, illetve a nemzeti költségvetésük kezeléséhez használnak.
- 10) Az eredeti vagy felülvizsgált nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek Bizottságnak történő benyújtásakor a tagállamoknak tájékoztatást kell nyújtaniuk a csalás megelőzésére, felderítésére és korrekciójára szolgáló rendszereikről⁷.

⁵ COM(2023) 405, A Bizottság csalás elleni stratégiájára vonatkozó cselekvési terv – 2023. évi felülvizsgálat.

⁶ Az RRF-rendelet 22. cikkének (1) és (2) bekezdése.

⁷ Uo., 2.10. értékelési kritérium, 18. cikk (4) bekezdésének r) pontja és az V. melléklet.

- 11) A tagállami kontroll- és ellenőrzési rendszereken belül a fő szervek a következők:
- a) A tagállam által kijelölt, az RRF végrehajtását **koordináló szerv**. Általános felelősséget visel a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtásának a tagállam nevében történő nyomon követéséért, és a Bizottság egyedüli kapcsolattartó pontja;
  - b) A **végrehajtó szervek (általában minisztériumok vagy ügynökségek)** az egyes intézkedések végrehajtásával megbízott hatóságok. E szervek, valamint a felhatalmazott végrehajtó, illetve kontrollszervek feladata elsősorban az intézkedések végrehajtásának biztosítása, de azt is ellenőrzik, hogy nem állnak-e fenn súlyos szabálytalanságok (csalás, korrupció és összeférhetlenség), hogy kellő bizonyosságot szerezzenek az Unió pénzügyi érdekeinek védelméről a koordináló szervre vonatkozóan, és hogy aláírják a vezetői nyilatkozatot.
  - c) Az **ellenőrző szerv** a rendszereket, valamint a beruházások és reformok támogatásának egyedi eseteit ellenőrzi, beleértve a csalás, a korrupció és az összeférhetlenség kockázatának eredményes kezelését. Ennek a szervnek a tagállamon belül funkcionálisan függetlennek kell lennie az RRF intézkedéseinek végrehajtásától, és elegendő erőforrással kell rendelkeznie az RRF-fel kapcsolatos ellenőrzési feladatainak ellátásához.
- 12) A végrehajtási szakaszban a tagállamoknak minden kifizetési kérelemhez csatolniuk kell egy vezetői nyilatkozatot, amely tanúsítja, hogy kontrollrendszereik megfelelő bizonyosságot nyújtanak arról, hogy a pénzeszközöket az összes alkalmazandó szabálynak megfelelően kezelték, különös tekintettel a súlyos szabálytalanságok és a kettős finanszírozás elkerülésére vonatkozó szabályokra. A tagállamoknak összefoglalót kell készíteniük az elvégzett ellenőrzésekről, és ezen belül a feltárt hiányosságokról vagy felderített csalásokról, valamint a meghozott korrekciós intézkedésekről.

Az ellenőrzés hatóköre és módszere

- 13) Ellenőrzésünk célja annak értékelése volt, hogy a Bizottság és a tagállamok által az RRF tekintetében létrehozott rendszerek mennyire eredményesen védik az Unió pénzügyi érdekeit a csalással szemben. Ellenőrzésünk keretében értékeltük, hogy:
- a Bizottság a fő követelmények meghatározása és a tagállami rendszerek ellenőrzése révén elősegítette-e az RRF csalás elleni keretének javítását;
  - a tagállamok megfelelő csalásmegelőzési és -felderítési intézkedéseket hoztak-e;
  - a csalás bejelentésére és korrekciójára szolgáló eljárások elegendőek-e az Unió pénzügyi érdekeinek védelméhez.
- 14) A tagállamok esetében bizonyítékokat 2024 decemberéig, a Bizottság esetében pedig 2025 júliusáig vettünk figyelembe. Mivel az RRF szabályozási kerete nem tartalmaz kellően részletes csalás elleni követelményeket, a tagállamok csalásmegelőzési és -felderítési rendszereinek eredményességét a Bizottság iránymutatása alapján értékeltük, amelyet megfelelőnek tartunk erre a célra⁸. A csalások bejelentése és korrekciója tekintetében az európai strukturális és beruházási alapok gyakorlatán alapuló saját kritériumainkat alkalmaztuk, mivel úgy ítéljük meg, hogy a bizottsági iránymutatás által előírt intézkedések nem elégségesek az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére.
- 15) Ellenőrzésünk kiegészíti „A Bizottság Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközre vonatkozó kontrollrendszerének kialakítása” című 07/2023. sz. különjelentésünket, amely a csalásbejelentéssel kapcsolatos problémákat tárt fel, valamint „Az RRF-kiadások közbeszerzési és állami támogatási szabályoknak való megfelelésségét biztosító rendszerek” című 09/2025. sz. különjelentésünket, amely megállapította, hogy a Bizottság nem tudott kellő bizonyosságot szerezni a tagállamok RRF-fel kapcsolatos kiadásaira vonatkozó tagállami belső kontrollrendszerek eredményességéről.

---

⁸ Például: *Guidance on the assessment of the internal control systems set by the Member States under the Recovery and Resilience Facility*, Európai Bizottság, 2023; A csaláskockázatok értékelése, valamint hatékony és arányos csalásellenes intézkedések, Európai Bizottság, 2014.

16) Az ellenőrzés céljára:

- megvizsgáltuk a Bizottságnak és a tagállamoknak a jogi keretben meghatározott, csalás elleni felelősségét és követelményeit;
- interjúkat készítettünk és megbeszéléseket folytattunk a Bizottság képviselőivel;
- interjúkat készítettünk és megbeszéléseket folytattunk a mintában szereplő négy kiválasztott tagállam RRF-hatóságainak (végrehajtó szervek, koordináló szervek és ellenőrző szervek) képviselőivel, valamint az RRF keretében a csalás elleni küzdelemben részt vevő egyéb fő érdekelt felekkel;
- áttekintettük a Bizottság csalás elleni kontrollkeretét, beleértve ellenőrzési stratégiáját, az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére irányuló rendszerellenőrzések végrehajtását és a tagállamoknak nyújtott iránymutatást;
- informatikai ellenőrzést végeztünk az Arachne csalással kapcsolatos alkalmazásáról a kiválasztott tagállamokban (az Arachne eredményességének vizsgálata nem tartozott hatókörünkbe);
- áttekintettük a kiválasztott tagállam csalás elleni kontrollkeretét, és megvizsgáltuk a csalás elleni intézkedések végrehajtását, beleértve annak ellenőrzését is, hogy a kiválasztott célértékek/mérföldkövek tekintetében nem történt-e csalás;
- elemeztük a Bizottság és a kiválasztott tagállam korrekciós intézkedéseit;
- megvizsgáltuk, hogy a kiválasztott tagállam hogyan számolt be vezetői nyilatkozatában a felderített csalásokról.

17) Négy tagállamot választottunk ki: Dániát, Olaszországot, Romániát és Spanyolországot. Kiválasztásunk több tényezőn alapult, többek között az Európai Ügyészség RRF-vonatkozású ügyeinek számán, a Bizottság PFIU-ellenőrzéseinek kritikus és nagyon fontos megállapításain, az RRF pénzügyi allokációin, valamint a 2024 júliusáig teljesített kifizetések teljes volumenén. Mindegyik tagállamban értékeltük a koordináló szerv, az ellenőrző szerv és kockázati alapon kiválasztott, a Bizottság által korábban ellenőrzött két végrehajtó szerv csalás elleni rendszereit.

18) Emellett konzultáltunk az Európai Ügyészséggel és az OLAF-fal, hogy világosabban lássuk az RRF csalás elleni keretében betöltött szerepüket.

- 19) Felmérést végeztünk továbbá az RRF-hatóságok körében az RRF csalással szembeni védelmére irányuló intézkedéseikről. A felmérés kérdéseire 24 tagállam 113 RRF-hatóságától kaptunk választ. A kérdőívet 2024. november 19-én e-mailben küldtük el. A kérdőív valamennyi tagállami koordináló szervnek és ellenőrző szervnek, valamint a Bizottság által a PFIU ellenőrzései során értékelt 107 végrehajtó hatóságnak szólt. A válaszadási arány 85%, 67%, illetve 74%-os volt.
- 20) Ellenőrzésünk révén igyekszünk – mind a Bizottság, mind pedig a tagállamok szintjén – hozzájárulni az RRF rendszereinek megerősítéséhez az Unió pénzügyi érdekeinek csalással szembeni védelme érdekében. Mivel a legnagyobb beruházások az RRF időszakának végső időszakára vannak időzítve, a csalási ügyek valószínűleg annak vége felé vagy azt követően merülnek majd fel. Megállapításaink és ajánlásaink az RRF-hez hasonló finanszírozási modellekkel rendelkező jövőbeli eszközök szempontjából is relevánsak.

II. melléklet. Az Arachne alkalmazása az RRF-ben

Csalás kockázata az Arachnéban

- 1) Az Arachne a Bizottság által az irányító hatóságoknak az adminisztratív és irányítási ellenőrzésekben való támogatására kifejlesztett, integrált adatbányászati és kockázatértékelési informatikai eszköz, amelyet arra alakítottak ki, hogy a tagállamok által szolgáltatott adatokat nyilvánosan hozzáférhető információkkal kiegészítve mutatók alapján azonosítsa, hogy mely projektek, kedvezményezettek, szerződések, vállalkozók és alvállalkozók esetében állhat fenn a csalás, az összeférhetlenség vagy más szabálytalanság kockázata. Az Arachne hasznos jelzéseket adhat a hatóságoknak a lehetséges kockázatokról, ami további vizsgálatoknak lehet az alapja.
- 2) Az Arachne ezt a hét kockázati kategóriát határozza meg: közbeszerzés, szerződéskezelés, támogathatóság, teljesítmény, észszerűség, koncentráció, valamint a hírnévre és csalásra vonatkozó figyelmeztető jelzések. Az Arachne projektenként, kedvezményezettenként, szerződésenként és vállalkozónként számít kockázati pontszámokat, és így segít azonosítani, hogy kategóriánként minek nagyobb a kockázata.
- 3) A csalás kockázatát a „Hírnévre és csalásra vonatkozó figyelmeztető jelzések” kategóriában elemzik. Ez a kategória 33 kockázati mutatót alkalmaz. Ilyen mutatók:
  - pénzügyi kockázatok: a kedvezményezettek, a projektpartnerek, a vállalkozók, az alvállalkozók és a konzorciumi tagok általános pénzügyi teljesítménye a pénzügyi beszámolási adatok alapján;
  - kapcsolati kockázatok: kapcsolatban állnak-e egymással egyes kedvezményezettek, projektpartnerek, vállalkozók, alvállalkozók és konzorciumi tagok, valamint hivatalos képviselőik és a velük kapcsolatban álló személyek;
  - reputációs kockázatok: olyan tevékenységekben való részvétel, amelyek esetleg a jó hírnév sérelméhez vezethetnek (pl. csődök);
  - szankciós kockázatok: akkor merülnek fel, amikor olyan kedvezményezettek, projektpartnerek, vállalkozók, alvállalkozók és konzorciumi tagok vagy hivatalos képviselőik, valamint velük kapcsolatban álló személyek azonosítására kerül sor, akik valamely feketelistán vagy bármely szankciós listán szerepelnek;
  - változással kapcsolatos kockázatok: a társaság felépítését, nevét, címét, igazgatóit érintő bármilyen változás.

- 4) Minden mutatóhoz 5 és 20 közötti súlyozott értéket rendelnek. A rendelkezésre álló mutatók és súlyuk alapján az Arachne úgy számítja ki az általános hírnévre és csalásra vonatkozó pontszámot, hogy összesíti a rendelkezésre álló mutatók 10 legmagasabb értékét, majd az eredményt elosztja a rendelkezésre álló 10 legmagasabb súlyozású mutató összegével. A számítás eredményeit, valamint az egyes mutatókra vonatkozó pontszámot és az összes vonatkozó részletet a rendszer által adott jelentés tartalmazza. Egy projekt 0 és 50 közötti kockázati pontszámot kaphat.

Az Arachne alkalmazásának átfogó értékelése (Dánia, Olaszország, Románia)

Iránymutatás rendelkezésre állása

- 5) Megállapításunk szerint a kiválasztott tagállamok közül **Olaszország** az Arachne használatára vonatkozó jogi keretet leíró nemzeti iránymutatást dolgozott ki, a mintánkban szereplő szervezetek pedig kivétel nélkül részletesebb iránymutatást is kidolgoztak annak használatáról. **Romániában** is készítettek a végrehajtó szervek iránymutatást, míg **Dániában** csak az ellenőrző szerv használja az Arachnét, és az dolgozott ki vonatkozó iránymutatást.

Ellenőrzések alkalmazása és a kockázati pontszámok rendszeres nyomon követése

- 6) **Olaszországban** a végrehajtó szervek és az ellenőrző szerv csalásra vonatkozó ellenőrzéseket végeznek az Arachne segítségével. A végrehajtó szervek az ellenőrzéseiket a projektekből részt vevő kedvezményezettekkel összpontosítják, és az eredményeket meghatározott ellenőrző listákon dokumentálják. Az ellenőrző szerv az eszközökből származó jelentéseket kockázatértékelésekhez, valamint szabályszerűségi ellenőrzésekhez és tételes vizsgálatokhoz használja fel.
- 7) **Romániában** a koordináló szerv ajánlása az, hogy a végrehajtó szervek csak akkor végezzenek ellenőrzéseket az Arachnéban, ha vannak esetleges csalásra utaló jelek. A két kiválasztott végrehajtó szerv egyike már az RRF-intézkedések kezdetén meghatározta, hogy a projekt életciklusa során mikor kell az Arachnét használni csalás ellenőrzésére. A másik végrehajtó szerv ezt csak 2025-ben, ellenőrzésünket követően tette meg.

- 8) **Dániában** az Arachnét kizárólag az ellenőrző szerv használja. Azokat a projekteket és kedvezményezetteket, amelyeknél az általános vagy a „hírnévre és csalásra vonatkozó» figyelmeztető jelzésekre nézve a kockázati pontszám 50-ből több mint 40-et ér el, az ellenőrző szerv évente egyszer kiválasztja további, a végrehajtó szervek általi vizsgálatra. A végrehajtó szervezeteknek felül kell vizsgálniuk az egyes mutatókra adott pontszámot, értékelniük kell kontrollmechanizmusait, és magyarázatot kell adniuk az ellenőrző szervnek arról, hogy maguk a végrehajtó szervek hogyan tervezik enyhíteni az azonosított kockázatokat.
- 9) A mintában szereplő, az Arachne rendszert használó mindhárom tagállam, a „hírnévre és csalásra vonatkozó figyelmeztető jelzéseket” alkalmazza az ebben a kockázati kategóriában kapott összpontszám ellenőrzésére. Nem minden tagállam határozta meg azonban egyértelműen, hogy azt a projekt életciklusának mely szakaszában kell alkalmazni. A kockázatok Arachnéban történő **nyomon követését illetően** a rendszer hetente újraszámítja a kockázati pontszámokat. A kockázati pontszám változásakor a korábbi értékeket is megőrzi és időrendi formátumban megjelenítik. Az eszköz által biztosított „Alert Me” funkció révén a felhasználók bizonyos feltételek teljesülése esetén e-mailt kaphatnak. Megállapításunk szerint azonban egyik tagállam sem használja ezt a funkciót, vagy mert nem volt tudomása róla (Dánia), vagy mert csekély hasznosságúnak ítéli (Olaszország).

Hozzáférés a munkatársak számára

- 10) **Olaszországban** a koordináló szerv hozzáférést biztosít a végrehajtó szervek azon munkatársai számára, akik közvetlenül vagy közvetve részt vesznek csalással kapcsolatos ellenőrzésekben. **Romániában** a koordináló szerv azon munkatársak számára biztosít hozzáférést, akiket az egyes végrehajtó szervek kijelölnek. **Dániában** csak az ellenőrző szerv azon két tagjának van hozzáférése, akik az adatok feltöltéséért és kinyeréséért felelősek.

Pontos és elegendő adat feltöltése

- 11) **Olaszországban** a koordináló szerv havi rendszerességgel gyűjti és tölti fel az adatokat. **Dániában** az ellenőrző szerv a végrehajtó szervektől gyűjt adatokat, és azokat háromhavonta tölti fel az eszközbe. **Romániában** a végrehajtó szervek felelősek az adatok gyűjtéséért és feltöltéséért, a koordináló szerv háromhavonkénti feltöltést javasol, de nem kíséri figyelemmel a feltöltött adatok mennyiségét.

- 12) Az Arachnéba feltöltött RRF-projektek száma jelentősen eltér. 2025 májusáig Olaszország több mint 275 000, Dánia 82 000, Románia pedig közel 8000 projektet töltött fel. Olaszország kivételével, amely szorosán figyelemmel kíséri az adatok feltöltését, és végrehajtott projektjeinek 97%-át feltöltötte az Arachnéba, a tagállamoknak nincs átfogó képük arról, hogy az összes projekt felkerült-e az Arachnéba.

Rövidítések

Rövidítés	Meghatározás/magyarázat
AFCOS	Tagállamok által kijelölt csalás elleni koordinációs szolgálatok
DG ECFIN	Gazdasági és Pénzügyi Főigazgatóság
EPPO	Európai Ügyészség
IGAE	A központi kormányzat általános ellenőre (a spanyol közszektor belső ellenőrző szerve)
NRRP	Nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terv
OLAF	Európai Csalás Elleni Hivatal
PFIU	Az Európai Unió pénzügyi érdekeinek védelme
RRF	Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz

Glosszárium

Terminus	Meghatározás/magyarázat
A Tanács végrehajtási határozata	Olyan dokumentum, amellyel a Tanács a Bizottság értékelése alapján jóváhagyja a tagállam helyreállítási és rezilienciaépítési tervét.
Adatbányászat	Nagy adatkészletek elemzésének folyamata, az információkban rejlő minták és tendenciák feltárásának céljával.
Célérték	A reform vagy beruházás megvalósítása felé tett tagállami előrehaladás kvantitatív mértéke.
Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz	A Covid19-világjárvány gazdasági és társadalmi hatásainak enyhítését és a helyreállítás ösztönzését, valamint a zöld és digitális jövővel kapcsolatos kihívásoknak való megfelelést célzó uniós pénzügyi támogatási mechanizmus.
Irányítási ellenőrzés	Adminisztratív és helyszíni ellenőrzéseket ötvöző eljárás annak biztosítására, hogy az uniós támogatásban részesülő árukat leszállítják, szolgáltatásokat és építési beruházásokat teljesítik, valamint hogy a bejelentett kiadások elszámolhatóak és minden alkalmazandó jogszabálynak megfelelnek.
Kontrollmérték	A tagállam ellenőrzési és kontrollrendszereivel kapcsolatos egyedi követelmény, amelyet teljesíteni kell, mielőtt az ország forrásokat kaphatna a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből.
Közvetlen irányítás	Olyan folyamat, amelynek keretében – a megosztott és a közvetett irányítástól eltérően – maga a Bizottság irányít egy uniós alapot vagy programot.
Mérték	Valamely tagállam által annak helyreállítási és rezilienciaépítési tervében szereplő reform vagy beruházás végrehajtása terén elért előrehaladás minőségi mérőszáma.
(Nemzeti) helyreállítási és rezilienciaépítési terv	Adott tagállam által a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében tervezett reformokat és beruházásokat tartalmazó dokumentum.
Szabálytalanságkezelő rendszer	A tagállamok által a szabálytalanságok – többek között csalásyanús esetek – OLAF-nak történő bejelentésére használt alkalmazás.
Végző kedvezményezett	Valamely tagállam helyreállítási és rezilienciaépítési tervében szereplő intézkedés végrehajtásához az RRF-ből részesülő személy vagy jogalany.
Vezetői nyilatkozat	A tagállam kifizetési kérelmét kísérő nyilatkozat, amely megerősíti, hogy a finanszírozáshoz szükséges feltételek teljesültek, az összes alátámasztó információ hiánytalan és pontos, és a tagállam bizonyosságot szerzett arról, hogy az összes alkalmazandó szabályt betartották.

A Bizottság válaszai

<https://www.eca.europa.eu/hu/publications/SR-2026-06>

Időrendi áttekintés

<https://www.eca.europa.eu/hu/publications/SR-2026-06>

Ellenőrző csoport

Az Európai Számvevőszék különjelentései ismertetik az uniós szakpolitikákra és programokra, illetve az egyes költségvetési területek irányításával kapcsolatos témákra vonatkozó ellenőrzéseinek eredményeit. Hogy ellenőrzési munkája maximális hatást érjen el, témái megválasztásakor és feladatai megtervezésekor a Számvevőszék figyelembe veszi a teljesítmény-, illetve megfelelőségi kockázatokat, az érintett bevétel vagy kiadás nagyságát, a várható fejleményeket, valamint a politikai jelentőséget és a nagyközönség érdeklődését.

Ezt a teljesítmény-ellenőrzést az uniós finanszírozásra és igazgatásra szakosodott, Jan Gregor számvevőszéki tag elnökölte V. Kamara végezte. Az ellenőrzést Katarína Kaszasová számvevőszéki tag vezette James Verity kabinetfőnök és Iveta Turčanová kabinetattasé, Oroszki Judit ügyvezető, Tiberiu Popa feladatfelelős, valamint Adrian Rosca, Aleksejs Čekalovs, Paolo Murgia, Gabriela Barbieri számvevők közreműködésével. Adattámogatás: Christos Aspris és Mattia Belli. Grafikai támogatás: Jesús Nieto Muñoz és Cynthia Matala-Tala. Titkársági támogatás: Valérie Tempez.

Balról jobbra: Jesús Nieto Muñoz, Cynthia Matala-Tala, Christos Aspris, Gabriela Barbieri, Aleksejs Čekalovs, Katarína Kaszasová, James Verity, Tiberiu Popa, Adrian Rosca, Oroszki Judit, Paolo Murgia, Iveta Turčanová, Mattia Belli.

SZERZŐI JOGOK

© Európai Unió, 2026

Az Európai Számvevőszék dokumentumainak felhasználását a nyíltadat-politikáról és a dokumentumok további felhasználásáról szóló [6-2019. sz. számvevőszéki határozat](#) szabályozza.

Ellenkező rendelkezés (pl. egyedi szerzői jogi nyilatkozatokban foglaltak) hiányában az Európai Unió tulajdonában lévő számvevőszéki tartalmak a [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licenc](#) alá tartoznak. Ezért főszabály szerint a további felhasználás a forrás és a változtatások megfelelő feltüntetésével megengedett. A Számvevőszéktől származó tartalmak további felhasználásakor azok eredeti értelme és mondanivalója nem torzulhat. A Számvevőszék nem vonható felelősségre a továbbfelhasználás esetleges következményeiért.

Ha az adott tartalomban azonosítható magánszemélyek is érintettek (például ha egy kép a Számvevőszék munkatársait ábrázolja vagy harmadik fél is szerepel a források között), adott esetben további engedélyt is be kell szerezni.

Amennyiben ez megtörtént, akkor a vonatkozó engedély érvényteleníti a fenti általános érvényű engedélyt, és az abban foglalt, egyértelműen meghatározott felhasználási korlátozások érvényesek.

Az olyan tartalmak felhasználásához vagy reprodukálásához, amelyek nem az Európai Unió tulajdonát képezik, adott esetben közvetlenül a szerzői jog tulajdonosától kell engedélyt kérni.

Borítófotó: © tong2530 – stock.adobe.com.

5. ábra. ikonok: Az ábra kidolgozása a [Flaticon.com](#) eszközeinek felhasználásával történt. © Freepik Company S.L. Minden jog fenntartva.

Az iparjogvédelem alatt álló szoftverek és dokumentumok – pl. szabadalmak, márkajelzések, bejegyzett formatervezési minták, logók és nevek – nem tartoznak a Számvevőszék továbbfelhasználási politikájának hatókörébe.

Az Európai Uniónak az europa.eu címtartomány alá tartozó intézményi weboldalai külső oldalakra mutató hivatkozásokat is tartalmaznak. Ezek nem tartoznak a Számvevőszék hatáskörébe, ezért ajánlott elolvasni az ott közzétett adatvédelmi és szerzői jogi rendelkezéseket.

Az Európai Számvevőszék logójának használata

Az Európai Számvevőszék logója kizárólag a Számvevőszék előzetes hozzájárulásával használható fel.

HTML	ISBN 978-92-849-6503-8	ISSN 1977-5733	doi:10.2865/4899380	QJ-01-26-001-HU-Q
PDF	ISBN 978-92-849-6504-5	ISSN 1977-5733	doi:10.2865/4656502	QJ-01-26-001-HU-N

IDÉZÉS MÓDJA

Az Európai Számvevőszék [06/2026. sz. különjelentése](#): „A csalás elleni küzdelem és az RRF: folyamatos az előrehaladás”, az Európai Unió Kiadóhivatala, 2026.

Az RRF mérete és teljesítési modellje miatt fontos a csalás kockázatának megfelelő kezelése. Ezért megvizsgáltuk – mind a Bizottság, mind a tagállamok szintjén – az RRF csalás elleni rendszereit. Megállapítottuk, hogy a Bizottság ugyan tett már lépéseket az RRF csalás elleni keretének javítása érdekében, ám ezen a téren még továbbra is vannak olyan hiányosságok, mint a csalás elleni követelmények nem kellő részletessége, a csalás elleni intézkedések elégtelensége egyes tagállamokban, valamint az, hogy a csalásgyanús esetekre vonatkozóan hiányosak az adatok. Ezek a hiányosságok növelik annak kockázatát, hogy uniós források csalás miatt odaveszhetnek. Javasoljuk, hogy a Bizottság nyújtson részletesebb iránymutatást az RRF-vonatkozású csalások kezelésére vonatkozóan, és erősítse meg saját ellenőrzési és vizsgálati eljárásait. Javasoljuk továbbá, hogy a jövőbeli hasonló eszközökre vonatkozóan a rendeletek kezdettől fogva tartalmazzanak részletes követelményeket.

A Számvevőszék különjelentése az EUMSZ 287. cikke (4) bekezdésének második albekezdése alapján.

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

Az Európai Unió
Kiadóhivatala

EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Telefon: +352 4398-1

Megkeresés: eca.europa.eu/hu/contact
Weboldal: eca.europa.eu
Közösségi média: @EUauditors